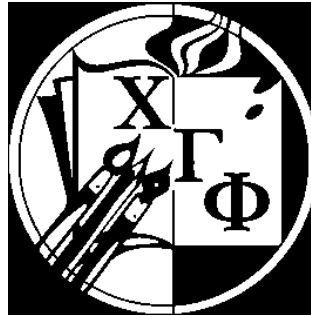

**Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»**

**Художньо-графічний факультет
Кафедра технологічної та професійної освіти**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ
З ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЕКТУВАННЯ ТА МОДЕЛЮВАННЯ»
для здобувачів вищої освіти 4 року навчання
за першим (бакалаврським) рівнем
зі спеціальності 015 Професійна освіта (Дизайн)**

м. Одеса – 2019 рік

Друкується за рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол №3 від 31 жовтня 2019)

Розробник:

кандидат педагогічних наук, викладач кафедри технологічної та професійної освіти І. С. Артемьєва

Рецензенти:

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» Т. Ю. Осипова

кандидат архітектури, доцент кафедри дизайну архітектурного середовища Одеської державної академії будівництва та архітектури О. Л. Моргун

Методичні рекомендації до виконання курсового проекту з дисципліни «**Проектування та моделювання**» для здобувачів вищої освіти 4 року навчання за першим (бакалаврським) рівнем зі спеціальності 015 Професійна освіта (Дизайн) призначені для надання методичної допомоги здобувачам під час виконання ними курсового проекту. Визначені мета та завдання курсового проекту з дисципліни «Проектування та моделювання» спрямовано на формування та закріплення в здобувачів навичок виконання й опису всіх основних частин проектів під час розробки виробів, а також на розвиток у них стійкої логічної системи підходу до процесів проектування в процесі виконання курсового проекту.

Методичні рекомендації розглянуто й ухвалено на засіданні кафедри технологічної та професійної освіти ДЗ ПНПУ імені К. Д. Ушинського.

Протокол № 1 від «28» серпня 2019 р.

Артемьєва І. С. Методичні рекомендації до виконання курсового проекту з дисципліни «Проектування та моделювання» для здобувачів вищої освіти 4 року навчання першого (бакалаврського) рівня освітнього рівня зі спеціальності 015 Професійна освіта (Дизайн). Одеса : ДЗ ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2019. 79 с.

© ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2019 р.

© *І. С. Артемьєва* 2019 р.

ЗМІСТ

	стр.
Вступ	5
Розділ 1. Підготовчий етап виконання курсового проекту	11
1.1. Вибір теми дослідження	11
1.2. Функції наукового керівника курсовим проектом	11
1.3. Планування виконання курсового проекту.....	13
Розділ 2. Структура та зміст курсового проекту	16
2.1. Титульний лист	17
2.2. Зміст	18
2.3. Перелік умовних позначень	19
2.4. Вступ	19
2.5. Основна частина	21
2.5.1. Написання першого розділу. Теоретична (аналітична) частина дослідження	22
2.5.2. Написання другого розділу. Практична частина дослідження ..	24
2.6. Висновки	26
2.7. Список використаних джерел	27
2.8. Додатки	27
Розділ 3. Вимоги до мови та стилю викладання курсового проекту	28
3.1. Стил ь викладання курсового проекту.....	28
3.2. Терміни та рекомендовані кліше	30
3.3. Зв'язність викладання тексту	33
Розділ 4. Оформлення курсового проекту	35
4.1. Загальні правила оформлення текстових документів	35
4.2. Оформлення цитат і посилань на джерела	37
4.3. Оформлення таблиць	39
4.4. Оформлення ілюстративного матеріалу	40
4.5. Оформлення формул	41
4.6. Оформлення списку використаних джерел	42

4.7. Оформлення додатків	43
4.8. Нумерація сторінок	44
Розділ 5. захист та оцінювання курсового проекту.....	45
5.1. Порядок захисту курсового проекту.....	45
5.2. Процедура підготовки курсового проекту до захисту	45
5.2.1. Рецензування курсового проекту	45
5.2.2. Підготовка доповіді до захисту курсового проекту	47
5.2.3. Підготовка презентації до захисту курсового проекту	48
5.3. Порядок здачі на кафедру та повернення кафедрою курсового проекту.....	49
5.4. Процедура захисту курсового проекту.....	50
5.5. Оцінювання курсового проекту	51
Список використаних джерел	56
Додатки	59

ВСТУП

Курсовий проект з навчальної дисципліни (від лат. «*projectus*» – кинутий вперед) – це кінцевий результат розробки нового продукту (споруди, механізму виробу, технічних і програмних засобів тощо або їх окремих частин), виконаний здобувачем самостійно під керівництвом викладача протягом встановленого терміну в одному семестрі відповідно до завдання на основі набутих з означеної та суміжних дисциплін знань і вмінь, і становить собою сукупність документів (пояснювальна записка, креслення тощо). Виконання курсового проекту є самостійною роботою здобувачів, що характеризує рівень засвоєння ними теоретичних знань і практичних навичок професійної підготовки та вміння самостійно працювати з нормативною документацією, довідковою літературою та ін.

Запропоновані методичні рекомендації містять загальні вимоги та спеціальні вказівки, що необхідні для правильного, грамотного виконання здобувачами вищої освіти 4 року навчання за першим (бакалаврським) рівнем зі спеціальності 015 Професійна освіта (Дизайн) очної та заочної форм навчання курсового проекту з дисципліни «Проектування та моделювання».

У рекомендаціях розглянуто загальний підхід до виконання кожного етапу проектування, наведено форми оформлення частин роботи, обов'язкові для дотримання здобувачами.

Методичні рекомендації спрямовано на формування та закріплення навичок виконання й опису всіх основних частин проектів під час розробки виробів, а також на розвиток у здобувачів стійкої логічної системи підходу до процесів проектування.

Курсовий проект є підсумковою роботою вивчення дисципліни «Проектування та моделювання» та спрямований на поглиблення, систематизацію, закріплення теоретичного та практичного матеріалу дисципліни, надбання здобувачами навичок самостійного вивчення окремих питань з дизайну; ознайомлення з навчальним і науково-практичним матеріалом, набуття навичок

системного аналізу аналогів, створених українськими або закордонними дизайнерами. Під час виконання курсового проекту здобувачі повинні використовувати всі знання, набуті в процесі вивчення дисциплін «Основи композиції в дизайні», «Професійна та практична підготовка», «Виробниче навчання», «Малюнок і анатомопластика», «Комп'ютерна графіка». Здобувачі мають продемонструвати вміння виконувати грамотні ескізні пропозиції власних авторських творчих виробів та визначати їх призначення, здійснити аналіз художньо-інформативної виразності запропонованих варіантів, раціональності їх композиційно-конструктивного та технологічного рішень.

Одержані здобувачами знання під час виконання курсового проекту з дисципліни «Проектування та моделювання» стануть їм у нагоді в процесі самостійної роботи над дизайн-проектами в різних галузях, зокрема, в процесі дизайн-проектування виробів відповідно до сучасних уявлень про завдання та цілі дизайнерської діяльності.

Мета курсового проекту з дисципліни «Проектування та моделювання» передбачає:

- систематизацію та закріплення одержаних теоретичних знань і практичних умінь і навичок з дисципліни «Проектування та моделювання»;
- поглиблення теоретичних знань відповідно до обраної теми;
- формування вмінь застосовувати теоретичні знання в процесі вирішення поставлених питань;
- формування вмінь використовувати довідкову та нормативну документацію;
- розвиток творчої ініціативи, самостійності, відповідальності і організованості;
- формування навичок самоосвіти.

Основними **завданнями** курсового проекту з дисципліни «Проектування та моделювання» є:

- закріплення та поглиблення теоретичних знань, практичних умінь і навичок з обраної тематики в межах навчальної програми з фахових дисциплін;

- формування вмінь аналізувати та критично підходити до аналізу спеціальної літератури з питань теорії дизайну;
- набуття вмінь і навичок аналізу дизайн-проектів, узагальнення практики роботи дизайнерів;
- закріплення та поглиблення навичок дизайн-проектування;
- освоєння методики комплексного та системного проектування;
- набуття вмінь і навичок самостійної проектної роботи в обраному напрямку дизайну;
- набуття вмінь формулювати концепцію єдиного рішення та презентувати її у вигляді проектно-графічного матеріалу;
- формування вмінь відображати в комплексі теоретичні знання і практичні вміння та навички за фахом і суміжних дисциплін;
- набуття вмінь здійснювати науковий пошук у процесі виявлення тенденцій розвитку певної галузі дизайну в усіх аспектах (соціально-культурному, організаційному, конструктивно-технологічному, економічному та ін.) і в проведенні проектно-порівняльного аналізу;
- закріплення та поглиблення знань у галузі вибору методики розв'язання художньо-композиційних, функціонально-технічних й ергономічних завдань, у виборі найбільш адекватних художньо-графічних засобів для повного та наочного подання проектних матеріалів та розкриття творчих можливостей.

Виконання курсового проекту спрямовано на формування:

Загальних компетентностей:

- ЗК 1** Повага до національних та міжкультурних цінностей.
- ЗК 2** Здатність до формування власної світоглядної позиції в загальнонаукових термінах.
- ЗК 5** Здатність отримувати, опрацьовувати й відтворювати інформацію державною та іноземною мовами.
- ЗК 8** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 9** Здатність до технічного мислення.
- ЗК 10** Здатність до аналізу результатів розрахунків, вимірювань та спостережень у галузі дизайну.
- ЗК 11** Базові вміння щодо математичного, фізичного й графічного

моделювання в галузі дизайну.

- ЗК 12** Здатність до використання сучасних комп'ютерних технологій в області дизайну.
- ЗК 15** Здатність до використання знань щодо властивостей матеріалів, специфічних для конкретної предметної галузі, що відповідають технологічним, конструктивним, екологічним та іншим вимогам.

Спеціальних (фахових) компетентностей:

- ФК 3** Здатність до аналізу техніко-економічних показників технологічних процесів у галузі дизайну згідно спеціалізації.
- ФК 5** Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі, пов'язані із вибором матеріалів, виконанням необхідних розрахунків, конструюванням технічних об'єктів у галузі дизайну.
- ФК 6** Здатність до застосування сучасних методів автоматизації процесів проектування, виробництва та інженерії (CAD/ CAM/ CAE).
- ФК 12** Здатність розв'язувати типові задачі, специфічні для предметної галузі дизайну.

Основні вимоги до курсового проекту з дисципліни

«Проектування та моделювання»

Курсовий проект з дисципліни «Проектування та моделювання» присвячений дизайн-проектуванню виробів, розробці нових і модернізації вже існуючих реальних виробів.

Об'єкт дизайн-проектування обирається здобувачем й узгоджуються з викладачем – керівником курсового проекту. В якості об'єкта проектування рекомендується обирати функціонально закінчений або об'єкт підсистеми, який органічно входить до складу складної системи, на прикладі якого можливе розв'язання основних питань дизайн-проектування.

У процесі виконання курсового проекту здобувач під керівництвом викладача здійснює розробку проектної ідеї, яка заснована на концептуальному, творчому підході.

Курсовий проект складається з основних етапів дизайн-проектування. Залежно від затвердженого завдання на виконання курсового проекту здобувач виконує ті чи ті етапи дизайн-проектування. Зміст етапів дизайн-проектування

залежить від специфіки об'єкта проектування та підлягає внесенню деяких змін. До основних етапів дизайн-проектування належать:

Етап 1. Дизайн-дослідження

На етапі дизайн-дослідження відбувається аналіз аналогів об'єкта проектування, вивчається його позиціонування на ринку, досліджуються його естетичні, соціально-економічні, функціональні, технологічні та споживчі характеристики. Здійснюється вивчення груп користувачів, інтерв'ювання або анкетування користувачів, моніторинг процесу роботи користувачів з об'єктом, а також відео- або фото- спостереження з метою з'ясування користувацьких проблем, переваг і вимог.

Етап 2. Системне дизайн-проектування

Етап реалізується за умов дизайн-проектування системного об'єкта. На етапі системного дизайн-проектування здійснюється дослідження об'єкта в системі, відбувається концептуальний пошук єдиних принципів формоутворення й єдиного стилю серійних об'єктів або елементів системи, обґрунтування обраного напряму дизайн-проектування.

Етап 3. Концептуальне дизайн-проектування

На етапі концептуального дизайн-проектування здобувач методами образотворчої мови (спеціального малюнка, живопису та ін.) здійснює пошук концептуального розв'язання виявлених проблем об'єкта дизайн-проектування.

Етап 4. Прогностичне дизайн-проектування

Етап прогностичного дизайн-проектування передбачає обґрунтування вибору об'єкта проектування, аргументацію прийнятого творчого рішення з урахуванням психологічних і соціальних умов, визначення призначення, доцільності та функцій, умов його експлуатації, технологічних й економічних вимог та ін. На підставі цих умов будується оптимальність проектної задачі.

Етап 5. Ескізне дизайн-проектування

На етапі ескізного дизайн-проектування виконується ескізне проектування, головна мета якого – пошук і створення яскравого, виразного, гострого образу,

наділеного певною смисловою символікою та знаковістю, тобто здійснюється концептуальне ескізування.

Етап 6. Технічне дизайн-проектування

Етап технічного дизайн-проектування передбачає опрацювання ескізного варіанту: деталізація конструкції, уточнення ергономічних характеристик, вибір обладнання, матеріалів і технологій, побудова 3D-моделі (за потребою), пропозиції щодо кольорово-фактурних варіантів.

Етап 7. Макетування

Розроблений дизайн-проект супроводжується етапом макетування: виготовлення пошукових і/або демонстраційних макетів.

Основними вимогами до курсового проекту є:

- цільова спрямованість;
- чіткість побудови;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- глибина дослідження та повнота висвітлення матеріалу;
- переконливість аргументацій;
- стислість і точність формулювань;
- конкретне викладання результатів роботи;
- доказовість висновків і обґрунтованість рекомендацій;
- оформлення, яке відповідає висунутим вимогам.

РОЗДІЛ 1

ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ

1.1. Вибір теми дослідження

Здобувачу пропонується обрати тему курсового проекту з числа запропонованих науковим керівником (див. Додаток А). Після обрання здобувачем теми курсового проекту відбувається процедура її закріплення за ним і призначення йому наукового керівників на основі особистої заяви здобувача (див. Додаток Б) на ім'я завідуючого кафедри технологічної і професійної освіти із зазначенням теми курсового проекту та прізвища наукового керівника.

Здобувач має право запропонувати власну тему курсового проекту, обґрунтувавши свій вибір і доцільність дослідження. Для затвердження запропонованої здобувачем теми курсового проекту, йому необхідно отримати дозвіл наукового керівника курсовим проектом та кафедри технологічної і професійної освіти на підставі заяви завідуючому кафедрі з боку здобувача, в якій він обґрунтовує підстави щодо виконання курсового проекту за запропонованою ним темою (вільна форма).

Пропонуючи власну тему курсового проекту здобувачу слід виходити з таких положень:

- тема курсового проекту має бути конкретною, коротко сформульованою та відповідати сучасному рівню завдань дизайн-проекткування;
- тема курсового проекту повинна відповідати напряму підготовки «Дизайн» і присвячена розробці реальних виробів;
- темою курсового проекту може бути розробка виробів у цілому, або окремих підсистем, коли вся система є занадто складною.

1.2. Функції наукового керівника курсовим проектом

Керівництво курсовими проектами здійснюють викладачі кафедри технологічної і професійної освіти.

Наукове керівництво курсовим проектом передбачає:

- розробку методичних рекомендацій до виконання курсового проекту;
- запропонування розроблених науковим керівником тем дослідження;
- підготовку та надання науковим керівником завдання на виконання курсового проекту (див. Додаток В);
- безпосереднє керівництво розробкою курсового проекту та надання консультацій, інструктажу зі складання плану, з підбору теоретичного (аналітичного) та практичного матеріалу, з проведення й оформлення результатів дослідження;
- написання науковим керівником рецензії на курсовий проект;
- участь у комісії із захисту здобувачем курсового проекту.

Здобувач зобов'язаний:

- дотримуватися графіка виконання роботи;
- оформляти роботу за запропонованими вимогами;
- своєчасно подавати роботу науковому керівнику для перевірки та рецензування.

Відповідальність за якість виконання курсового проекту покладається на здобувача: зміст, структура, стиль і грамотність викладання матеріалу, технічне оформлення.

Курсовий проект здобувач виконує самостійно, користуючись консультаціями керівника та звітуючи перед ним у міру виконання його окремих частин і роботи в цілому.

Здобувачі самостійно формують проблему, обґрунтовують актуальність теми, визначають мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження; розробляють етапи дослідження; здійснюють проектування способів розв'язання проблеми, пояснюють їх, систематизують, формують висновки за результатами дослідження; оформляють результати, описуючи зміст роботи та застосовуючи при цьому сформовані мовні штампи; розробляють рекомендації щодо впровадження результатів дослідження в практику!!!

Перевірка перебігу виконання курсового проекту або його частини є однією з найважливіших форм керівництва. Науковий керівник вказує на всі помилки, неточності та недопрацьовані місця, надає по них роз'яснення. Тому, не менше двох разів на семестр здобувач зобов'язаний надавати курсовий проект науковому керівникові для перевірки ходу його виконання. Перевірка здійснюється за заздалегідь встановленим графіком у визначені дні та години.

Явка здобувачів у зазначені дні та години на перевірку ходу виконання курсового проекту строго обов'язкова. У разі невідвідування здобувачем консультацій він не допускається до захисту курсового проекту!!!

1.3. Планування виконання курсового проекту

Курсовий проект виконується в позааудиторний час, індивідуально кожним здобувачем під науково-методичним керівництвом викладача за темою, обраною здобувачем. Курсовий проект являє собою закінчене самостійне дослідження, в якому розв'язується конкретне завдання, яке співвідноситься зі змістом дисциплін за освоєним напрямом.

Автор курсового проекту повинен уміти:

- визначати та формулювати проблему дослідження з урахуванням її актуальності;
- формулювати мету дослідження та визначати завдання, необхідні для її досягнення;
- аналізувати й узагальнювати теоретичний й емпіричний матеріал за темою дослідження, виявляти суперечності;
- застосовувати теоретичні знання під час розв'язання практичних завдань;
- робити висновки з теми дослідження, позначати перспективи подальшого вивчення досліджуваного питання;
- оформляти роботу відповідно до висунутих вимог.

Виконання курсового проекту умовно складається з певних етапів, що представлені нижче (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Етапи виконання курсового проекту

Термін	Етапи виконання
Грудень (червень)* (останній місяць семестру, що передус за навчальним планом курсовому проекту)	Вибір теми курсового проекту, узгодження та попереднє обговорення її з керівником. (Надання завдання на виконання курсового проекту для здобувачів заочної форми навчання).
Лютий (вересень)* (1-3 тижні)	- Закріплення теми курсового проекту за здобувачем і призначення йому наукового керівника. Закріплення теми курсового проекту відбувається на засіданні кафедри не пізніше 3-ого навчального тижня семестру, в якому запланована робота над курсовим проектом. Після цього самостійна зміна здобувачем теми курсового проекту не допускається !!!! Заміна теми курсового проекту відбувається тільки за погодженням з керівником і не пізніше 7-ого навчального тижня семестру. - Видача керівником здобувачу завдання на виконання курсового проекту (1-2-й навчальний тиждень). Завдання на виконання курсового проекту видається здобувачу на підставі здійсненого ним аналізу теми, пошуку, підбору, систематизації та вивчення матеріалів за темою курсового проекту, наданого здобувачем орієнтовного плану курсового проекту.
Лютий – березень (вересень-жовтень)* (3-8 тижні)	- Написання здобувачем чернетки курсового проекту (3-6-й навчальні тижні). - Здача на перевірку здобувачем чернетки курсового проекту на перевірку керівнику (7-й навчальний тиждень).
Квітень (листопад)* (9-12 тижні)	Доопрацювання здобувачем тексту курсового проекту – усунення зауважень, оформлення роботи (9-12-й навчальні тижні).
Травень (грудень)* (13-17 тижні)	- Здача здобувачем курсового проекту науковому керівнику на рецензування та перевірку на Антиплагіат (13-й навчальний тиждень). Курсовий проект, який не був своєчасно поданий на рецензування і не відповідає встановленим вимогам, тобто не має позитивної рецензії, до захисту не допускається !!! - Захист курсового проекту (16 – 17-й навчальні тижні). Курсовий проект з дисципліни повинен бути захищений до початку екзаменаційної сесії, для здобувачів заочної форми навчання – до здачі відповідного іспиту.

*Місяць (місяці) залежать від семестру, в якому призначено виконання курсового проекту

Алгоритм роботи над курсовим проектом:

1. Вивчення методичних рекомендацій до виконання курсового проекту.
2. Вибір теми курсового проекту, узгодження її з науковим керівником, закріплення теми.

3. Здійснення аналізу теми курсового проекту та написання вступу. Структура вступу містить: актуальність теми, мету та завдання дослідження, об'єкт і предмет дослідження.

4. Збір, вивчення та аналіз літератури (наукової літератури) в обсязі, який є необхідним для дослідження проблеми.

5. Написання теоретичної (аналітичної) та практичної частин курсового проекту.

6. Узагальнення результатів дослідження та обґрунтування висновків у заключній частині роботи; рекомендації щодо практичного застосування проектних ідей, що викладені в роботі.

7. Остаточне оформлення роботи; наукове та літературне редагування.

8. Рецензування роботи.

9. Публічний виступ за результатами дослідження (захист проекту).

РОЗДІЛ 2

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ

Курсовий проект повинен мати певну структуру, яка є загальноприйнятою й обов'язковою для курсових проектів, а саме:

1. Титульний лист

2. Зміст, який містить перелік структурних частин курсового проекту із зазначенням сторінок, що відповідають початку кожної частини роботи

3. Перелік умовних позначень (за необхідністю)

4. Вступ, який розкриває актуальність обраної теми дослідження, ступінь розробленості теми. Також у вступі мають бути відображені мета, завдання, об'єкт і предмет дослідження.

5. Теоретична (аналітична) частина – частина дослідження, в якій надаються концептуальні положення щодо об'єкту проектування; ескізні пропозиції.

6. Практична частина – частина дослідження, в якій надаються конструкторсько-технічні та технологічні пропозиції щодо об'єкту проектування; описується вибір методу макетування, матеріалів, технології процесу виготовлення макету.

7. Висновки (загальний висновок до курсового проекту)

8. Список використаних джерел

9. Додатки (за необхідністю)

Власне структуру курсового проекту складають: титульний лист, зміст, вступ, основна частина (теоретична (аналітична) та практична частини), висновки, список використаних джерел, додатки. Такі складові, як: титульний лист, зміст, вступ, висновки, список використаних джерел, складають нормативну частину роботи, – їх зміст й оформлення здійснюється за певними правилами (за шаблоном). Зміст і структура іншої, ненормативної частини роботи (основна частина, додатки) обумовлені логікою дослідження та визначаються уявленнями власне автора; її підготовка та виконання має творчий характер.

Приблизний розподіл складових структури курсової роботи

Титульний аркуш	1 стор.	Обсяг 30-35 сторінок
Зміст	1 стор.	
Перелік умовних позначень	1 стор. (за необхідністю)	
Вступ	1-2 стор.	
Основна частина: 2-3 розділи, які можуть складатися з 2-4 підрозділів (але необов'язково). Кожен розділ завершується висновками (<i>ці висновки не відображаються у змісту</i>)	не менше 25 стор.	
Висновки та пропозиції	не менше 1-2 стор.	Обсяг не обмежений
Список використаних джерел	10-15 джерел	
Додатки	не регламентуються	

2.1. Титульний лист

Обов'язковим елементом курсового проекту є титульний лист. На ньому вказується:

- назва університету, факультету, кафедри, де виконувалася робота;
- найменування курсового проекту;
- повна назва теми дослідження;
- рік навчання, група, спеціальність та додаткова спеціальність, прізвище, ім'я, по батькові здобувача;
- прізвище, ім'я та по батькові, посада, вчена ступінь керівника;
- національна шкала, кількість балів, оцінка: ECTS;
- прізвище, ім'я та по батькові, посада, вчена ступінь членів комісії.

Унизу титульного листа відмічається місто та рік виконання роботи.

Оформлення титульного листа регламентовано вимогами. Приклад заповнення представлено в додатках (див. Додаток Г). Після титульного листа на окремому аркуші розташовується зміст.

2.2. Зміст

Зміст курсового проекту є підставою для його виконання. Здобувачу рекомендується узгодити з керівником приблизний план роботи, який дозволить повно та докладно розкрити обрану для аналізу тему.

Зміст роботи має відповідати назві теми, що заявлена на титульному листі. Необхідно дотримуватися низки правил рубрикації роботи. Рекомендується складати план з двох розділів.

У змісті послідовно викладаються назви розділів, підрозділів плану курсового проекту. При цьому їх формулювання повинно відповідати змісту роботи, бути короткими, чіткими, послідовно та точно відображати внутрішню логіку пояснювальної записки. Крім того, заголовки мають відтворювати зміст розділу або підрозділу. У підпорядкованих заголовках не повинно повторюватися те, що вже зазначалося в основному заголовку.

Заголовки однакових сходинок рубрикації розташовуються точно одна під одною, а заголовки кожної наступної сходинки зміщуватися на 3-5 знаки щодо попередньої сходинки. Усі заголовки починаються з великої літери та не мають крапки наприкінці. Прописними літерами та напівжирним шрифтом пишуться слова: **ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, НАЗВИ РОЗДІЛІВ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ**. Назви підрозділів пишуться малими літерами (крім першої, вона пишеться прописною літерою). Зазначені вимоги пред'являються й до тексту.

Обов'язково вказуються сторінки, з яких починається кожен розділ, підрозділ. Останнє слово кожного заголовка з'єднуються крапками з відповідним номером сторінки в правій частині змісту.

Оформлення змісту регламентовано вимогами. Приклад заповнення представлений в додатках (див. Додаток Д).

2.3. Перелік умовних позначень

Перелік умовних позначень (позначень, символів, скорочень і специфічної термінології та їх розшифрування) є необов'язковою структурною частиною курсового проекту але, він оформляється за потреби та друкується двома колонками у вигляді окремого списку, який розміщується перед вступом. Якщо спеціальні терміни, скорочення, символи тощо, повторюються в роботі менш, ніж три рази, перелік не складається, а їх розшифрування наводиться в тексті за першим згадуванням. До змісту перелік умовних позначень, як правило, не запроваджується.

Наприклад, умовні скорочення розшифровуються в такий спосіб:

ЗВО	Заклад вищої освіти
ІТ	Інформаційні технології

2.4. Вступ

У вступі здобувач повинен визначити науковий апарат (перелік логіко пізнавальних дій, які послідовно здійснюються, та завдяки яким забезпечується виконання власне дослідження) роботи.

Вступ складається таким чином:

1. Актуальність дослідження.
2. Мета дослідження
3. Задачі дослідження.
5. Об'єкт дослідження.
5. Предмет дослідження.

Актуальність дослідження – це аналіз ситуації в галузі дослідження на основі літературних та інших джерел, який дозволяє зробити висновок про недостатню вивченість низки питань, а своєчасне виконання дослідження дозволить ліквідувати ці прогалини.

Визначення актуальності дослідження передбачає обґрунтування вибору теми курсового проекту, розкриття значення дослідницької роботи для автора, його

зацікавленість у результаті виконання курсового проекту, обґрунтування вибору об'єкта дизайн-проектування.

Мета дослідження – це бажаний кінцевий результат дослідження; то, що потрібно досягти в результаті дослідження. Сформулювати мету дослідження, означає встановити кінцевий результат. Отже, для того, щоб визначити мету дослідження необхідно відповісти на питання: *«Чого потрібно досягти в результаті виконання курсового проекту?»*

Мета повинна бути сформульована конкретно та починатися зі слів: *«Розробити ...», «Створити ...», «Обґрунтування прийнятого творчого рішення ...», «Проаналізувати ...», «Сконструювати ...», «Виявити ...»* та ін.).

Завдання дослідження – це послідовні кроки, етапи та засоби досягнення мети. За умови чіткого та правильного визначення завдань план роботи виконання курсового завдання стає зрозумілим. Визначення завдань дослідження вимагає встановлення тих завдань, за допомогою розв'язання яких досягається сформульована мета дослідження. Визначаючи завдання дослідження, слід надати відповідь на питання: *«Що потрібно зробити, щоб мета була досягнута?»* Зазвичай виокремлюють 3-4 завдання таких напрямів, як: провести аналіз, узагальнити, виявити, визначити, обґрунтувати, розробити та ін.

Об'єкт дослідження – це сфера пошуку. Визначити об'єкт дослідження, тобто встановити ту сферу дійсності, яка існує незалежно від нас, об'єктивних ознак, які можна спостерігати. Визначаючи об'єкт дослідження, слід надати відповідь на питання: *«Що розглядається?»*

Предмет дослідження позначає обмежений аспект пошуку всередині об'єкта, тобто предмет дослідження – це аспект проблеми, досліджуючи який, автор пізнає цілісний об'єкт, виділяючи його головні, найбільш суттєві ознаки, сукупність елементів, зв'язків, відносин. Визначити предмет дослідження – означає встановити те, що знаходиться в межах об'єкта дослідження. Визначаючи предмет дослідження, слід надати відповідь на питання: *«Як розглядається об'єкт, які нові відносини, властивості, аспекти, функції розкриває дослідження?»*

НАПРИКЛАД:

Мета дослідження: розробити колекцію моделей сучасних жіночих суконь для урочистих випадків на типову фігуру середньої вікової групи.

Завдання дослідження:

1. Вивчити творчі джерела та моделі аналогів.
2. Здійснити маркетингові дослідження.
3. Розробити ескізи перспективної колекції моделей сучасних жіночих суконь для урочистих випадків на типову фігуру середньої вікової групи.
4. Виконати конструкторсько-технологічні опрацювання проєктованих виробів.

Об'єкт дослідження – жіноча сукня урочистого призначення.

Предмет дослідження – розробка жіночої сукні урочистого призначення як системоутворюючої складової процесу проєктування колекції моделей сучасних жіночих суконь для урочистих випадків.

Оформлення вступу регламентовано вимогами, приклад заповнення представлений у додатках (див. Додаток Е).

2.5. Основна частина

Основна частина, як правило, складається з двох розділів або частин – теоретичної (аналітичної) та практичної. Обсяг основної частини має складати 80-85%, теоретичної (розділ 1) – 30-40%, практичної (розділ 2) – 40-50%.

Проте, в кожному конкретному випадку зміст розділів, розподіл між ними обсягу матеріалу узгоджується з керівником. Однак, у будь-якому варіанті, під час виконання курсового проєкту слід враховувати, що перший розділ повинен забезпечувати теоретичну (аналітичну) основу другого розділу. З цією метою в ньому необхідно представляти тільки той теоретичний (аналітичний) матеріал, який буде потрібний для розв'язання практичних питань, визначених метою та завданнями курсового проєкту. Відхилення від цієї вимоги неминуче призведе або до надмірного збільшення обсягу першого розділу, або до відриву від змісту другого розділу.

2.5.1. Написання першого розділу. Теоретична (аналітична) частина дослідження. В першому розділі здійснюються такі етапи дизайн-проектування, як: дизайн-дослідження, системне дизайн-проектування, концептуальне дизайн-проектування, прогностичне дизайн-проектування, ескізне дизайн-проектування.

Розділ містить:

- **перший підрозділ**, присвячений дизайн-дослідженню, концептуальному дизайн-проектуванню та системному дизайн-проектуванню.

Перший підрозділ умовно розподіляється на дві (або три, за умови реалізації дизайн-проектування системного об'єкта) частини. Перша, умовна частина підрозділу, передбачає реалізацію такого етапу дизайн-проектування як: дизайн-дослідження. Необхідно здійснити опис, дослідження й аналіз історичних і сучасних прототипів, аналогів творчих джерел, відповідно до характерних особливостей обраної галузі дизайну й які безпосередньо використані в розробці проекту.

Аналіз прототипів (проектів, подібних об'єкту проектування за будь-якими однорідними характеристиками й умовами застосування) або аналогів дозволяє виявити переваги та недоліки існуючих проектів і відбувається за такими показниками, як:

- естетичний;
- ергономічний;
- соціально-економічний;
- експлуатаційний;
- функціональний (способи використання);
- технологічний (матеріали та можливі способи виготовлення);
- споживчий.

Виявлені показники фіксуються у вигляді текстових описів, таблиць, схем, діаграм, фотографій, ескізів, малюнків тощо. Протоколи анкет й інтерв'ю, відео- та фото- матеріали демонструються в пояснювальній записці (в відповідному підрозділі) або в Додатку до пояснювальної записки.

У разі розробки серії, комплектів, комплексів виробів і системних об'єктів необхідно реалізувати таку умовну частину підрозділу, як системне дизайн-проектування. Вибудовується структура системного об'єкта, ведеться пошук

пов'язаних елементів системи, способи взаємодії системи із предметним середовищем. Здійснюється системний аналіз за результатами дизайн-досліджень, створюється когнітивна карта виявлених проблем, виконується пошук причин пов'язаних проблемних точок. Прийнята структура, результати аналізу та висновки фіксуються в вигляді текстових описів, таблиць, схем, діаграм, начерків, малюнків тощо й оформлюються в окресленому підрозділі пояснювальної записки.

Наступний крок передбачає реалізацію умовної частини підрозділу, яка втілює третій етап дизайн-проектування: концептуальне дизайн-дослідження. За результатами дизайн-дослідження уточнюються мета та завдання проекту. Здобувачу необхідно методами образотворчої мови (спеціального малюнка, комп'ютерної графіки та ін.) здійснити пошук концептуального вирішення виявлених проблем об'єкта дизайн-проектування та надати 4-5 найкращих варіанти концептуального розв'язання проблем об'єкта проектування й обґрунтувати найбільш вигідне ключове рішення. Варіанти концептуального рішення надаються в зазначеному підрозділі пояснювальної записки.

• **другий підрозділ**, в якому реалізується прогностичне дизайн-проектування, ескізне дизайн-проектування.

Другий підрозділ умовно розподіляється на дві частини, у першій частині здійснюється етап прогностичного дизайн-проектування, в другій – ескізне дизайн-проектування.

Перша умовна частина підрозділу відображає послідовність художнього дизайн-проектування об'єкта.

У цій частині відбивається переробка та трансформація творчого джерела в творчий процес створення ідеї, художнього образу дизайн-проекту.

Здобувачу необхідно чітко презентувати результати здійсненого ним предпроектного аналізу, продемонструвати процес переосмислення, синтезування, структурований процес народження проектного задуму, який відрізняється від аналогів. Також, здобувачу слід надати аргументацію існування його проектного задуму в предметному середовищі. Матеріали здобувач представляє в пояснювальній записці (в відповідному підрозділі).

Друга умовна частина підрозділу має містити ескізне дизайн-проектування. В цій частині здобувач має представити графічне зображення проєктованого об'єкта, який виражає проєктний задум.

На етапі ескізного дизайн-проектування розв'язуються основні завдання, а саме: форма, колір, масштабність, пропорції, функціональна образність об'єкту проектування. Ескізний проєкт створюється з урахуванням законів і засобів композиції, із застосуванням способів гармонізації та різних технік зображення.

На цьому етапі здобувач має продемонструвати етапи творчого пошуку від попередніх пошукових начерків до оптимальних варіантів графічного зображення остаточних ескізів; логічну послідовність проектування та системний підхід до розв'язання сформульованого завдання.

Ескізи мають відповідати вимогам загального порядку. Вони не мають претендувати на остаточно знайдену форму, а навпаки, надавати роботі фантазії й уяви. Характер ескізів повинен відображати особливості теми проєкту. Чим більше зроблено колірних варіантів, тим переконливішим буде вибір. Проте не можна допускати, щоб робота над ескізами зводилася до нагромодження вправ і механічного їх повторення. Пошук повинен здійснюватися усвідомлено, а не стихійно.

Здобувачу необхідно представити не менше ніж 5-7 пошукових (попередніх) ескізів на аркуші формату А4, 1 – презентаційний ескіз на аркуші формату А3. Ескізи повинні бути представлені в Додатках до пояснювальної записки. Саме лаконічний опис творчого шляху від початкової ідеї до кінцевої, розміщується в пояснювальній записці (у відповідному підрозділі).

У кінці розділу пишеться короткий висновок до нього. Висновок до розділу слід починати з таких слів, як: *«Таким чином, ...»*, *«Отже, ...»*, *«Виходячи з вищезазначеного ...»* та ін.

2.5.2. Написання другого розділу. Практична частина дослідження. В другому розділі реалізуються такі етапи дизайн-проектування як: технічне дизайн-проектування та макетування.

Розділ містить:

• **перший підрозділ**, що спрямований на впровадження технічного етапу дизайн-проектування.

У цьому підрозділі здійснюється технічне опрацювання проекту, що передбачає виконання технічного малюнка (ескізу) об'єкта проектування та технічного опису цього об'єкта.

Технічний малюнок (ескіз) виконується на аркуші формату А4 належно до правил виконання технічного малюнка (ескізу) відповідно до обраної галузі дизайну. Технічний малюнок (ескіз) розміщується в Додатках до пояснювальної записки, а технічний опис – у самій пояснювальній записці (у відповідному пункті).

Технічний опис об'єкта проектування передбачає опис зовнішнього вигляду цього об'єкта та здійснюється в певній послідовності опису характеристик:

- ✓ назва;
- ✓ призначення об'єкта;
- ✓ матеріал (обґрунтування вибору матеріалу, складання карти матеріалів);
- ✓ форма;
- ✓ характеристика конструкції;
- ✓ вибір кольору.

У підрозділі необхідно розробити конструкцію об'єкта проектування, здійснити вибір методу конструктивного моделювання, обґрунтувати вихідні дані та побудувати креслення основних конструкцій. Розробка креслень об'єкту проектування здійснюється в два етапи:

1) побудова креслень базової конструкції;

2) розробка змодельованих особливостей базової конструкції за ескізом об'єкта проектування.

Креслення розміщуються в Додатках до пояснювальної записки, теоретичні обґрунтування надаються у відповідному підрозділі пояснювальної записки.

У підрозділі слід розглянути розробку технології виготовлення (обробки) об'єкта проектування, що передбачає розглядання низки питань, а само:

- ✓ вибір й обґрунтування вибору методів виготовлення (обробки) об'єкта проектування та обладнання;

- ✓ вибір типу виробництва об'єкта проектування;

- ✓ технологічна послідовність виготовлення (обробки) об'єкта проектування (складання технологічних карт (загальну та по вузлах); рендеринг основних видів, колірні варіанти (для спеціалізації: комп'ютерна графіка).

- **другий підрозділ** передбачає реалізацію такого етапу дизайн-проектування, як макетування.

У підрозділі описується вибір методу макетування, матеріалів, технології процесу виготовлення макету.

У кінці розділу оформлюється короткий висновок до нього. Висновок до розділу слід починати зі слів, як-от: *«Таким чином, ...»*, *«Отже, ...»*, *«Виходячи з вищезазначеного ...»* та ін.

2.6. Висновки

Метою висновків є підбиття підсумків виконаної роботи та обґрунтування отриманих результатів.

У висновках узагальнюється та систематизується скорочене викладання суті роботи, розкривається значущість розглянутих питань для наукової теорії та практики, наводяться головні висновки, що характеризують у стислому вигляді підсумки виконаної роботи відповідно до завдань дослідження. Викладаються пропозиції та рекомендації щодо впровадження отриманих результатів і подальшого розвитку теми. У висновках не допускається повторення змісту вступу й основної частини, зокрема висновків, зроблених за розділами.

Під час формулювання висновків необхідно дотримуватись того, щоб вони мали зв'язок з метою та завданнями дослідження.

Алгоритм написання висновків:

- обґрунтування вибору об'єкту проектування, результати з аналізу прототипів (аналогів) об'єкта проектування, їх позитивні сторони, недоліки, нереалізовані можливості та ін.;
- аргументація існування об'єкта проектування, результати вивчення об'єкта проектування в умовах предметного середовища;
- опис спроектованого об'єкту;
- у завершальній частині висновків слід оцінити повноту розв'язання поставлених завдань, позитивні і/або негативні тенденції з досліджуваної проблеми, перерахувати основні результати роботи, визначити перспективи використання та розвитку спроектованого об'єкта.

2.7. Список використаних джерел

Список використаних джерел, необхідний для обґрунтування правильності теоретичних і практичних висновків, пропозицій автора курсового проекту (здобувачем), встановлення достовірності досліджуваних залежностей. Бібліографічний список має містити ту літературу, яка безпосередньо була використана розробником курсового проекту (здобувачем), і на ці джерела є посилання в розділах курсового проекту. Цей розділ курсового проекту впливає на перше уявлення про рівень його теоретичного та практичного опрацювання, відповідно теоретичної концепції розробника за обраною ним темою.

2.8. Додатки

У додатках наводиться матеріал довідкового та нормативного характеру; малюнки, схеми, таблиці, тексти допоміжного плану та ін. Цей розділ за умов його раціональної побудови дозволяє розробнику курсового проекту варіювати обсяг основної частини курсового проекту, виносячи з нього весь допоміжний та додатковий матеріал.

РОЗДІЛ 3

ВИМОГИ ДО МОВИ ТА СТИЛЮ ВИКЛАДАННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ

3.1. Стил ь викладання курсового проекту

Курсовий проект повинен бути написаний науковим стилем з використанням спеціальної термінології. Текст роботи повинен відповідати певним вимогам, а саме:

- чіткість структури;
- логічність і послідовність;
- точність наведених відомостей;
- ясність і лаконічність викладених матеріалів;
- відповідність викладу матеріалу нормам літературної мови.

Під час написання курсового проекту необхідно стежити за стилем і дотриманням норм української літературної мови (орфографії, пунктуації, синтаксису).

У тексті курсового проекту необхідно дотримуватися єдності в стилі викладання матеріалу. Слід уникати канцелярських штамів або публіцистичного стилю (за винятком цитат з журналів і газет). Також неприпустимо застосування зворотів розмовної мови. Стил ь курсового проекту передбачає вживання образних порівнянь, метафор, яскравих епітетів, риторичних запитань й інших виразних засобів художньої літератури.

Істотним недоліком стилю викладу вважається використання складних найменувань для опису загальновідомих фактів. Слід уникати повторень загальновідомих положень, що містяться в підручниках і навчальних посібниках, науковій та періодичній літературі тощо, не суттєвої інформації для дослідження, категоричних оцінок і суджень. У рамках наукової етики рекомендується взагалі відмовитися від усіляких оцінок чужих наукових праць.

До недоліків стилю викладання також відноситься використання ускладнених синтаксичних конструкцій, застосування занадто довгих складнопідрядних речень.

У процесі виконання курсового проекту необхідно уважно ставитися до вибору термінології. Визначення ключових термінів потрібно надавати з посиланням на галузеві словники, довідники та ін. У разі неоднозначного трактування терміну автор курсового проекту зобов'язаний доводити вибір певного трактування. В усій роботі необхідно користуватися прийнятими термінами, не допускаючи різнобою.

Рекомендується уникати зловживання іншомовними словами, якщо вони не є загальновживаними або не мають вузького термінологічного значення. Іншомовні слова бажано замінювати синонімічними українськими словами, якщо це не завдає шкоди змісту. Бажано частіше звертатися до словників, як-от: Енциклопедичного словника, Словника іноземних слів, Словника синонімів, Тлумачних словників та ін. Необхідно широко використовувати контекстні синоніми, з метою уникнення частих повторень одного й того ж слова.

Текст курсового проекту повинен бути безособовим. Поміж обов'язкових вимог до роботи особливо важливими є ясність викладу, систематичність і послідовність подачі матеріалу. Ясність тексту багато в чому залежить від правильної розбивки на абзаци. Його критерієм є сенс написаного: кожен абзац уключає самостійну думку, яка міститься в одному або кількох реченнях. Слід уникати повторень, стежити, щоб перехід до нової думки відбувався після того, як попередня отримала закінчене вираження. Фрази повинні бути короткими й ясними для розуміння, без нагромадження підрядних речень і дієприкметникових оборотів. Повторення допустимі тільки для ключових понять, які забезпечують смислову зв'язність тексту.

Некоректно вживання займенників «я», «моє», «мій», «мною», «мені» замість характерних для наукової мови «ми», «наше», «наш», «нами», «нам». Тільки займенник першої особи множини може використовуватися в тексті роботи, а також на захисті курсового проекту. Наприклад, «ми вивчили», «ми

досліджували», «ми прийшли до висновку», «в нашому дослідженні», «на наш погляд» та ін. Застосування першої особи однини не допускається та розцінюється як серйозний недолік.

Критична оцінка існуючих точок зору необхідна, але допускається в поважній формі: можливі спірні думки, незгода має бути аргументованою. В тексті бажано не робити посилань на себе, але якщо це необхідно, краще вживати безособові форми: *«вважаємо, що...», «більш переконливим здається...», «результати аналізу показують...», «аналіз наукової літератури з теми дозволяє виявити менш вивчені аспекти / намітити наступні завдання її дослідження...»* та ін. Не рекомендується перевантажувати рукопис цитатами, їх краще чергувати з власним викладом чужих точок зору (з обов'язковим посиланням на автора, наукову працю, сторінки), підпорядковуючи цей виклад завданням своєї роботи, пов'язуючи «чуже» та «своє». Якщо в роботі використовуються умовні позначення та скорочення слів, необхідно дотримуватися їхньої однаковості та на початку роботи (після змісту перед вступом) надати перелік умовних позначень.

3.2. Терміни та рекомендовані кліше

Курсові проекти належать до письмового наукового стилю мовлення, для якого є характерним повне виключення розмовних елементів і використання певних термінів загальнонаукового та вузькоспеціального плану. Наприклад:

а) іменники: *альтернатива, аналогія, аргумент, аспект, асоціація, ідентифікація, кваліфікація, концепт, концепція, критерій, модифікація, об'єкт, ставлення, позиція, полеміка, зв'язок, сукупність, сфера, трансформація, феномен, фрагмент, явище та ін.;*

б) дієслова: *базуватися, домінувати (переважати), імпонувати, інтерпретувати, виключати, коментувати, лімітувати (обмежувати), маркувати (відзначати якимось способом), описувати, уточнювати, формулювати, елімінувати (виключати) та ін.;*

в) прикметники: *актуальний, базовий, вагомий, причинний, структурний, прагматичний, функціональний, когнітивний, інтерпретаційний та ін.*;

г) прийменники та прийменникові сполучення: *через (всупереч), унаслідок, з приводу, на підставі, враховуючи, спираючись на, виключаючи, з урахуванням, виходячи з, щодо, по відношенню до, всередині, в межах, відповідно, за допомогою, завдяки, з приводу, за допомогою, замість та ін.*;

д) сполучники, сполучникові та вставні слова: *завдяки, надалі, раніше, вище, нижче, оскільки – остільки, а також, або, наскільки, по-перше, по-друге та ін., з одного боку, з іншого боку, однак, безсумнівно, в цілому, окремо, в деталях, детально, в принципі, зокрема, навпроти, тощо, та інші, в тому числі та ін.*

Велике значення в наукових працях займають стійкі сполучення – кліше. Використання кліше економить розумові сили розробника курсового проекту та читача, надає стрункість викладу та полегшує сприйняття тексту. Творче використання кліше не обмежує авторську індивідуальність, яка може проявлятися в сутнісних питаннях дослідження, підборі та поєднанні методів, аналізі прикладів, а також виборі тих чи тих синонімів, термінів, граматичних структур.

Приклади кліше та їх орієнтовний розподіл по розділах роботи:

Вступ: *існує думка; визнаним фактом є; склалася традиція; відомо що; до актуальних напрямів ... відноситься; підвищився інтерес; у теперішній час; спостерігається тенденція; можливе та необхідне подальше дослідження тощо.*

Теоретична частина:

1) огляд наявних точок зору на певну проблему з метою обґрунтування власної позиції автора курсового проекту («А» замінює прізвища та ініціали авторів): *у фундаментальній науковій праці А затверджується / розглядається / надається загальна характеристика / згадується / пропонується та ін.; існують різні точки зору; можна послатися на ...; цієї позиції дотримується А; інша точка зору представлена в наукових працях ...; у дослідженні А реалізується поєднання підходів; А дотримується думки / вважає / стверджує / відзначає тощо.*

Бажамо комбiнувати рiзні клiше; текст у стилi «*А зазначає ..., В зазначає ..., В зазначає ...*» виглядає нудно та не мiстить власної позицiї автора.

2) прийняття /заперечення положень: *бiльш / менш переконливою видається позицiя А; в дослідженні в якості основної буде прийнята концепцiя А; бiльш обґрунтованим можна визнати положення А; слушною видається ...; як видається, менш переконливо ...; недостатньо доведено; викликає сумнiви ствердження про ...; важко погодитися з ...; спiрно, що ... тощо;*

3) встановлення невивчених аспектів: *менш вивчено ...; цьому явищу придiляється недостатньої уваги; цей аспект не отримав / отримав менше висвітлення в ... тощо;*

4) встановлення суперечностей: *цей факт суперечить (усталеній) думцi; в практицi iснують факти, якi не вiдповiдають представленої теорiї; ця позицiя не завжди пiдтверджується фактами тощо;*

5) формулювання проблеми: *вiдповiдно; в цьому дослідженні здiйснюється спроба розглянути / описати / згрупувати / встановити зв'язок / знайти пояснення / класифiкувати / продемонструвати / пояснити ... тощо; якщо припустити; мета дослідження може бути сформульована таким чином: ...; задача / проблема полягає в, виникає питання про статус / приладдя / характер тощо, необхідно з'ясувати, мова йде про доведення; метою цього дослідження є ... тощо.*

Практична частина:

1) повiдомлення вихiдних положень: *в якості вихiдного приймається положення про ...; основними параметрами опису будуть ...; до розгляду залучаються ...; в основу дослідження буде покладено метод / принцип тощо;*

2) виклад фактів, прикладiв, спостережень: *зiбраний (досліджуваний) матерiал демонструє, що ..., можна спостерiгати, що / як ..., застосування до матерiалу цього дослідження ... методiв ... дозволяє виявити / встановити / зазначити / довести та iн.; цей приклад демонструє, що ... / iлюструє ... / наочно представляє / пiдтверджує / спростовує тезу про ... тощо;*

3) структурування тексту: *в першу чергу розглядаються ...; вводяться обмеження; вищеназвані ...; встановлені вище ...; як уже згадувалося; в числі інших аспектів; нижче буде продемонстровано ...; в ході дослідження; в цьому розділі пропонується ...; нижченаведені приклади; далі; в другому розділі наводяться ...; з іншого боку; докладніше слід зупинитися на ... тощо;*

4) авторські оцінки: *має значення; зацікавлює; чине вплив; вирішальним аргументом / фактом є ...; переважне значення має ...; видається більш (менш) адекватним / переконливим / наочним; виявилася невідповідність; з цієї причини; з цієї точки зору; виявлено взаємозв'язок / взаємозалежність / єдність функцій / загальні властивості та ін.; важливо, що ...; слід зазначити / послатися / підкреслити / вказати / докладніше зупинитися на ...; новим і цікавим є ...; це доводить тощо.*

Висновки: *отже, відповідно до викладеного; узагальнюючи викладене; таким чином; текстові приклади розподілилися ...; як видно / впливає з викладеного; з'ясовується, що ...; підбиваючи підсумки; як продемонстровано вище; це дозволяє зробити висновок / укласти / припустити; наприкінці слід підкреслити ...; це означає, що ...; не виключено, що ...; аналіз показав, що ...; можна зробити висновок та ін.*

3.3. Зв'язність викладання тексту

Часто автори курсових проектів зазнають труднощів під час складання зв'язного тексту. Тому наводяться приклади, що ілюструють різноманітні способи зв'язку різних частин тексту: *«Бажаємо підкреслити, що ...», «Перш ніж розпочати (продовжити) розмову про ...», «Дуже важливо зрозуміти, що ...», «З цієї точки зору можна стверджувати, що ...», «Повертаючись до питання про ... , зауважимо ...», «Грунтуючись на ідеях, сформульованих (висловлених) в попередньому підрозділі (див. п. п. ..., с. ...), можна зробити висновок ...», «Надзвичайно істотно також ...», «Як демонструє наше*

дослідження ...», «Як видно з наведених вище (нами) прикладів ....», «Нагадаємо, що ...» тощо.

Аналізуючи та викладаючи концепції, що стосуються проблеми, яка досліджується, дуже важливо не просто передати зміст певної теорії або суть розбіжностей. Необхідно висловити розуміння проблеми, власне розробником курсового проекту, критично осмислити проаналізоване й ясно висловити власне ставлення: згода або незгода, сумніви або заперечення. Кілька прикладів вставних і пояснювальних виразів: «В. Г. Гак справедливо вважає, що...», «Цікава точка зору Ш. Баллі ...», «Погляди на ... викладено так докладно, тому що ...», «Звичайно, не можна заперечувати, що ...», «Інша, прямо протилежна, точка зору висловлена в наукових працях ...», «Ми приєднуємося до тих концепцій (авторів), які ...», «Суперечним представляється погляд ... на проблему ...» (далі пояснити, що розробнику курсового проекту здається суперечним), «Такий підхід неправомірний ...» (пояснити, чому), «що стосується ..., то невірним видається твердження ...» (та знов обґрунтувати, чому невірно).

РОЗДІЛ 4

ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ

4.1. Загальні правила оформлення текстових документів

Курсовий проект повинен бути виконаний друкованим способом за допомогою комп'ютера на одному боці стандартного аркуша білого паперу формату А 4. Робота повинна бути зброшурована, бажано в твердій або пластиковій обкладинці.

Текст основної частини курсового проекту поділяється на розділи. Розділи повинні бути пропорційні за обсягом і в обов'язковому порядку мати розподіл на підрозділи. Мінімальний обсяг підрозділу становить 5 сторінок. Нумери сторінок у змісті повинні відповідати реальному тексту курсового проекту.

Текст курсового проекту повинен бути підготовлений з використанням комп'ютера в Word, колір шрифту – чорний, міжрядковий інтервал – полуторний (1,5), гарнітура – Times New Roman, розмір шрифту – 14 кегль. Розміри полів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє та нижнє – 20 мм. Текст вирівнюється за шириною, замовлений абзацний відступ 1,25 мм. Номер сторінки проставляється в правому нижньому куті аркуша, без крапки. Першою сторінкою вважається титульний лист, він не нумерується. Нумерація сторінок починається зі сторінки вступу та закінчується на останній сторінці додатків (за наявності додатків).

Обсяг курсового проекту має становити 30-35 сторінок друкованого тексту (без додатків).

Не допускається скорочення слів, крім встановлених правилами, наприклад: та ін. (та інше), вид. (видання), вид-во (видавництво), ім. (імені) та ін.

Виправлення помилок, описок, виявлених у процесі роботи, допускається робити за допомогою підчистки, зафарбуванням білою фарбою або заклеюванням білим папером з подальшим нанесенням на тому ж місці виправленого тексту.

Допускається вписування в надрукований текст курсового проекту окремих слів, формул, знаків тільки чорними чорнилами чи чорною тушшю з наближенням до щільності основного тексту.

Заголовки структурних частин курсового проекту **«ЗМІСТ»**, **«ВСТУП»**, **«РОЗДІЛ»**, **«ВИСНОВКИ»**, **«СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ»**, **«ДОДАТКИ»** друкуються прописними літерами в середині рядків, використовуючи напівжирний шрифт.

Розділи та підрозділи повинні мати заголовки. Заголовки формулюються коротко.

Найменування заголовків розділів друкується прописними літерами напівжирним шрифтом у середині рядків, заголовки підрозділів – з абзацу малими літерами (крім першої прописної) напівжирним шрифтом. Перенесення в заголовках не допускаються. Заголовки не підкреслюються, наприкінці крапки не ставляться.

Усі розділи, підрозділи, пункти, малюнки, таблиці, формули ієрархічно нумеруються арабськими цифрами без знака «№». Нумерація та найменування заголовків у тексті та змісті повинні бути ідентичними. Номер розділу ставиться після слова **«РОЗДІЛ»**. Заголовок розділу друкується з нового рядка, який є наступним за номером глави посередині рядка.

Номер підрозділу складається з номера розділу та підрозділу між якими ставиться крапка. Номер розміщується перед назвою, після кожної групи цифр ставиться крапка. Наприкінці заголовка крапка не ставиться. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, вони розділяються крапкою. Відстань між заголовками розділу, підрозділу та текстом повинна дорівнювати 2 інтервалам.

Після будь-якого заголовка повинен слідувати текст, а не малюнок, формула, таблиця або нова сторінка. Наприклад:

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ

1.1. Аналіз інформації щодо аналогових рішень

Розробка проектної ідеї потребує здійснення такого етапу дизайн-проектування, як дизайн-дослідження...

Такі заголовки структурних частин курсового проекту, як: «**ЗМІСТ**», «**ВСТУП**», «**ВИСНОВКИ**», «**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕХ**», «**ДОДАТКИ**» не нумеруються. Крапка наприкінці заголовків структурних частин не ставиться. Заголовки друкуються посередині рядка. Проте, такий заголовок, як «**ДОДАТКИ**», за умов наявності декількох додатків, друкується посередіні чистого аркуша.

Кожну структурну частину курсового проекту слід починати з нового аркуша.

4.2 Оформлення цитат і посилань на джерела

Подання матеріалу в курсовому проекті повинно підкорятися правилам оформлення наукового апарату, до якого належить правильне оформлення цитат, приміток, виносок, посилань і списку використаних джерел.

Цитата є точним, дослівним витягом з будь-якого тексту, який включений в текст розробника курсового проекту. Бібліографічне посилання є зазначенням джерела, на який посилається автор курсового проекту. Виноска – це додатковий текст, який розміщується окремо від основного, внизу сторінки або наприкінці всього тексту, або в основному тексті в дужках. Примітка – це додаткове зауваження, яке міститься в виносці.

Усі ці елементи наукового апарату виконують у роботі дві функції: цитати є підтвердженням висловленої думки чи аргументу. В бібліографічних посиланнях вказуються твори друку, згадані або цитовані в основному тексті. Примітки допомагають краще та точніше зрозуміти основний текст. Вони повідомляють фактичні відомості про згадувані речі, події, осіб, що приховані в цитатах.

У разі цитування або використання матеріалів, які запозичені в інших авторів, необхідно в обов'язковому порядку робити посилання на джерела. Цитати виокремлюються лапками. Наприклад, *«Мода – для дурнів, а для розумних – стиль»* (В. Зайцев). Цитування припускає використання сучасних орфографії та пунктуації, пропуски слів, який позначається трьома крапками, якщо думка автора при цьому не спотворюється. В тексті завжди необхідно вказувати ініціали дослідника до прізвища; між ініціалами та прізвищем ставиться пробіл. Наприклад, *«Як відзначав В. Зайцев: «Людина в силу свого розуму, наділеного природою, не має права засмічувати своїм зовнішнім виглядом навколишнє середовище»*. Проте, наводити в роботі занадто багато дослівних цитат не слід. Поряд з прямим цитуванням допустимо викладання чужих думок власними словами. У цьому випадку також необхідно робити посилання на першоджерело.

За умов посилання на наукові праці, періодичні видання тощо, які мають міститися в списку використаних джерел, у тексті курсового проекту після згадки про них (після цитати з них) проставляються порядкові номери джерел арабськими цифрами в квадратних дужках, під яким воно значиться в списку використаних джерел і, в необхідних випадках, доповнюються відомості щодо сторінки. Наприклад:

[23] – означає посилання на джерело під номером 23 в списку використаних джерел;

[19, с. 127] – означає посилання на сторінку 127 джерела під номером 19;

[3; 7; 13; 20] – загальне посилання на низку наукових праць, довідкових джерел тощо, які надані в списку використаних джерел під відповідними номерами;

[там же] – посилання на те ж джерело, надане, як правило, на цій же сторінці вище, і ту ж сторінку, якщо вона була вказана; якщо сторінка інша, то посилання має таке оформлення [там же, с. 37].

Наприклад: «Результати досліджень опубліковані в статті [2]». Не рекомендується будувати фрази, в яких в якості слів застосовується порядковий номер посилання, наприклад: «У [7] зазначається ...». В необхідних випадках, таких як цитування, перенесення ілюстрацій без змін, таблиць з вихідними даними та ін., точно вказуються сторінки джерела, наприклад, [4, с.17]. Крпка в реченні ставиться після квадратних дужок.

4.3. Оформлення таблиць

Таблиці, малюнки розташовуються безпосередньо за текстом курсового проекту (бажано на одному розвороті) або надаються в Додатках.

Таблиці розподіляються на аналітичні та неаналітичні. Аналітичні таблиці – результат обробки цифрових показників. Як правило, після таких таблиць робиться узагальнення в якості висновків, що фіксують певні закономірності. Вони вводяться до тексту такими словами, як: *«таблиця дозволяє зробити висновок, що ...; з таблиці видно, що ...; Відповідно до даних таблиці впливає, що ... »* та ін.

У неаналітичних таблицях розташовуються необроблені статистичні дані, що необхідні лише для інформації або констатації.

Усі таблиці повинні мати нумераційний та тематичний заголовки. Нумерація таблиць має бути по розділах, наприклад, **«Таблиця 1.7»** (тобто таблиця 7 розділу 1). Тематичний заголовок таблиць розташовується над таблицею по центру під нумераційним заголовком таблиці, який знаходиться з правого боку аркуша, і набирається 14 шрифтом з напівжирним начерком. У таблиці міжрядковий інтервал – одинарний, розмір шрифту – 12 кегль. Наприклад:

Коротка характеристика образу споживача

Показники	Зміст показника	Рекомендації

Усі назви повинні розташовуватися без відриву від відповідного об'єкта.

Якщо таблиця продовжується на декількох сторінках, кожна, починаючи з другої, частина забезпечується назвою, як-от: «**Продовження**». Заголовна частина таблиці повинна повторюватися на кожній сторінці повністю або із застосуванням нумерації колонок. У останньому випадку колонки нумеруються й на першій сторінці таблиці.

У разі розташування таблиць в Додатках, на кожному таблицю та додаток у тексті повинно бути посилання в дужках, наприклад *(таблиця 3.4)*, *(див. Додаток А)*.

Якщо в таблиці використовуються вже опубліковані дані, то в тексті обов'язково має бути посилання на джерело.

4.4. Оформлення ілюстративного матеріалу

Ілюстративний матеріал, який використовується в курсовому проекті, може містити схеми, креслення, рисунки, фотографії, діаграми. Кожна ілюстрація забезпечується підписом, який позначається скороченим словом «**Рис. ...**» із зазначенням нумерації арабськими цифрами, яка повинна бути по розділах, наприклад: «**Рис. 2.5**», (тобто рисунок 5 розділу 2). Кожна ілюстрація має мати тематичний заголовок і пояснювальні записи, які рекомендується набирати 14 шрифтом напівжирним обрисом. Тематичний заголовок розташовується під ілюстрацією по центру, крапка наприкінці не ставиться.

Посилання в тексті на ілюстрації робляться, наприклад, за допомогою таких слів, як: «Згідно рисунку 1 ...»; «Відповідно до рисунку 2 ...»; «... (рис. 3)». Наприклад:

Рис. 2.5 Технический эскиз (рисунок)

У разі запозичення обов'язково здійснюються посилання на джерело ілюстрації.

Якщо ілюстрації тривають на декількох сторінках, кожна, починаючи з другої, частина забезпечується назвою, як-от: «**Продовження**». Якщо ілюстрації розташовуються в Додатках, то на кожен рисунок, таблицю та додаток у тексті повинно бути посилання в дужках, наприклад: (рис. 1.6), (див. Додаток В).

4.5. Оформлення формул

Формули, які розташовуються в тексті курсового проекту, слід нумерувати. Формули нумеруються наскрізною нумерацією. Формули розташовуються посередині рядка та нумеруються арабськими цифрами в круглих дужках з правого боку аркуша. Місце номера формули в рамці розташовується поза рамки з правого боку проти основного рядка формули. Номер формули-дробу розташовується на середині основної горизонтальної риски формули. Посилання в тексті робляться на порядкові номери формул, наприклад: «... з формули (1) слід ...; Використовуючи формулу для підрахунку (див. формулу (1)), отримуємо ....».

Роз'яснення символів і числових коефіцієнтів розташовуються під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені в формулі. При цьому, перший рядок повинен починатися зі слова «де», з двокрапкою останнього, а роз'яснення кожного символу розташовується з нового рядка. Наприклад:

$$Bo = (Sp - Sl) : Sp \times 100 \quad (1)$$

де:

Sp – площа розкладки, см²;

Sl – площа лекал, см².

Запозичення формули обов'язково відображається посиланням на джерело формули.

4.6. Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел друкується через півтора інтервали, кожна позиція починається з абзацу. Наприклад:

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Головащук С. І. Словник-довідник з правопису / за ред. В. М. Русанівського; АН УРСР, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні; рец.: М. А. Жовтобрюх, М. М. Пещак. Київ: Наук. думка, 1979. 343 с.

2. Український правопис / редакція літ., мови та мистецтвознав.; ред. О. А. Дітель; АН України, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови. 4-те вид., випр. й доп. Київ: Наук. думка, 1993. 240 с.

У список використаних джерел, який розміщується наприкінці пояснювальної записки, вносяться тільки ті джерела, на які робилися посилання в тексті. При цьому необхідно дотримуватися загальноприйнятих правил бібліографічного опису джерел.

Список використаних джерел подається в алфавітному порядку, із зазначенням автора, назви джерела, місця видання, назви видавництва, року видання. Іншомовні джерела надаються наприкінці списку. Норми бібліографічного опису, приклади оформлення бібліографічного опису представлено в додатках (див. Додаток Ж).

Здобувач повинен пам'ятати, що за неохайний та неточно складаний список використаних джерел у пояснювальній записці, знижується загальна оцінка за курсовий проект!!!

4.7. Оформлення додатків

Після списку використаних джерел розміщуються додатки, за умов наявності останніх.

Додатки розміщуються в порядку появи посилань на них у тексті курсового проекту. Кожний додаток починається з нової сторінки. Додатки позначаються послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, «Додаток А», «Додаток Б» та подалі. Позначення «Додаток ...» робиться в правому верхньому куті аркуша, нижче, симетрично до тексту, розміщується назва додатку. За необхідності текст додатків може розподілятися на розділи, підрозділи, пункти та підпункти, що нумеруються в межах кожного додатку. В цьому разі перед кожним номером ставляться позначення додатку (літеру) та крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатку А; Г.3.1 – підрозділ 3.1 додатку Г. Ілюстрації, таблиці, формули, що в тексті додатку, нумеруються в межах кожного додатку, наприклад, рисунок Г.3 – третій рисунок додатку Г; таблиця А.2 – друга таблиця додатку А; формула (А.1) – перша формула додатку А.

Якщо додатки розміщуються на аркушах формату А4, вони послідовно брошуруються після списку використаних джерел із наскрізною нумерацією сторінок. Для додатків можна не дотримуватися вимог щодо розміру шрифту та міжрядкового інтервалу. Якщо ж розмір додатків (таблиці, графіки, карти тощо) є

більшим, ніж формат А4, вони оформлюються в окремій структурованій теці, на якій зазначається слово «ДОДАТКИ», назва курсового проекту та прізвище, ініціали автора (здобувача).

4.8. Нумерація сторінок

Нумерація сторінок – наскрізна. Сторінки курсового проекту нумеруються арабськими цифрами. Титульний лист, заяву, завдання та зміст включається в загальну нумерацію роботи, але номер сторінки на них не ставиться. Нумерація сторінок здійснюється послідовно, починаючи зі сторінки «Вступ», на якій, так само як і на наступних сторінках, проставляється номер з правого нижнього боку поля аркуша та закінчується останньою сторінкою додатків. Додатки, ілюстрації, таблиці, які розташовуються на окремих аркушах, включаються в загальну нумерацію сторінок курсового проекту.

Курсовий проект має бути підписаний автором на останньому аркуші роботи !!!

РОЗДІЛ 5

ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ

5.1. Порядок захисту курсового проекту

1. Захист курсового проекту є особливою формою перевірки глибини осмислення вивченого матеріалу, ефективним способом демонстрації здобувачами навичок наукових виступів, уміння коротко, аргументовано та чітко викладати представлений в роботі матеріал.

2. Захист курсового проекту приймається екзаменаційною комісією зі складу досвідчених працівників професорсько-викладацького складу кафедри технологічної і професійної освіти у складі 3-х осіб.

3. Формою атестації курсових проектів є диференційований залік. Критерії оцінювання курсових проектів доводять до відома здобувачів на початку семестру.

4. Оцінка за курсовий проект виставляється за результатами захисту в відомість і залікову книжку здобувача (незадовільна оцінка – тільки у відомість) і засвідчується підписами членів комісії.

5. Здобувач, який не представив у встановлений термін курсовий проект чи не захистив його з неповажних причин, вважається таким, який має академічну заборгованість з дисципліни.

6. У разі не допуску здобувача до захисту курсового проекту або отримання незадовільної оцінки за результатами захисту він не допускається до екзаменаційної сесії (заочна форма навчання – до здачі відповідного іспиту) та вважається таким, який має академічну заборгованість з дисципліни.

5.2. Процедура підготовки курсового проекту до захисту

5.2.1. Рецензування курсового проекту має на меті визначення міри повноти розроблення теми курсового проекту, обсягу використаної спеціальної

література та матеріалів практики; констатування ступеня творчої самостійності автора у висвітленні питань теми, вміння формулювати й обґрунтовувати висновки; оцінювання змісту роботи, грамотність і стиль викладу тексту; перевірку наявності посилань на використані джерела; відзначення рівня виконання курсового проекту, який повинен задовольняти сучасним вимогам зі спеціальності та ступінь цієї відповідності.

- Виконаний курсовий проект, у термін не пізніше 21 дня до дня призначення захисту курсового проекту (четвертий місяць семестру (13-й навчальний тиждень), здається науковому керівнику для рецензування. На титульному листі роботи робиться відмітка про дату її здачі на рецензування.

- Курсовий проект рецензується керівником у термін не більше 10 днів з дня подачі роботи на рецензування.

- У рецензії наукового керівника (див. Додаток И), яка виконується на відповідному бланку й оформлюється наприкінці роботи, надається характеристика виконаної роботи по всіх розділах, при цьому звертається увага на:

- актуальність проекту, відповідність сучасним тенденціям; належність об'єкту проектування аналогам; наявність аналізу образу цільової аудиторії; існування розкриття основної творчої ідеї проекту, новизна;

- вміння визначати основні питання та викладати матеріал у логічній послідовності й взаємозв'язку;

- ступінь самостійності роботи, творчий підхід автора до осмислення теоретичного та фактичного матеріалу;

- формування висновків і їх обґрунтованість;

- стиль й оформлення курсового проекту;

- наявність пропозицій;

- рівень грамотності.

Одночасно науковим керівником відзначаються позитивні боки і недоліки курсового проекту, а на разі потреби вказується, що треба доопрацювати; крім того, деякі помітки можуть робитися за текстом курсового проекту. Наприкінці рецензії робиться висновок про допуск до захисту.

- До захисту допускаються курсові проекти з позитивними оцінками, в цілому, які відповідають вимогам, що висуваються. Здобувачем вивчаються зроблені науковим керівником зауваження, рекомендації та з урахуванням них готується до захисту курсового проекту в установленому порядку. При цьому, автори курсових проектів повинні бути готові до надання відповідей на всі питання, що пов'язані з темою курсового проекту, в тому числі повідомити, якою мірою враховані зауваження рецензента та реалізовані його рекомендації.

- Не допущена до захисту робота переробляється з урахуванням зауважень і повторно пред'являється для рецензування за вищезазначеною схемою. Первинні завдання та рецензія передаються підшитими разом з переробленим проектом.

- На титульному листі роботи науковим керівником робиться позначка про допуск (не допуск) курсового проекту до захисту, ставиться підпис, дата.

- З повністю виконаним й оформленим курсовим проектом з позитивним висновком керівника здобувач готується до захисту курсового проекту.

5.2.2. Підготовка доповіді до захисту курсового проекту. До захисту курсового проекту здобувачу слід підготувати доповідь (8-10 хвилин), у якій він у стислому вигляді повинен:

- викласти зміст проблеми й обґрунтувати актуальність дослідження;
- визначити мету та завдання дослідження;
- окреслити об'єкт і предмет дослідження;
- стисло викласти суть здійсненого дослідження;
- повідомити виявлені недоліки в процесі аналізу аналогів (прототипів) об'єкту проектування;
- оголосити пропозиції щодо усунення недоліків аналогів (прототипів), звертаючи увагу на особистий внесок автора;
- проінформувати про подальші можливі поліпшення об'єкту проектування.

До уваги здобувачів!

Доповідь здобувача має супроводжуватися демонстрацією власних ескізів й інших матеріалів, що мають бути виконані на плакатах, а також пред'явленням макетів, які були зроблені в процесі виконання курсового проекту.

Експозицію мають складати ескізи, що мають, з точки зору здобувача, ключове значення в розробці об'єкту проектування. Проте, експозиційні ескізи повинні мати збільшений формат. Наприклад, пошуковий (попередній) ескіз, який долучено до пояснювальної записки має формат А4, такий самий, але експозиційний ескіз повинен мати формат А3, презентаційний ескіз у пояснювальній записці має формат А3 – той самий експозиційний ескіз повинен мати формат А2.

Також, до захисту здобувач може підготувати презентацію. За форму презентації та якість роботи відповідальність несе її виконавець.

5.2.3. Підготовка презентації до захисту курсового проекту. Для більшої наочності та посилення позитивного враження на захист курсового проекту доповідь бажано супроводжувати демонстрацією слайдів-презентацій в форматі *Power Point*. Для того, щоб зробити слайд-шоу, слід дотримуватися певних правил, а саме:

- Зробити спробу уявити середньостатистичного представника майбутньої аудиторії – наскільки він тямущий в предметі обговорення, яким уважним буде, з яким настроєм прийде на виступ, наскільки він розумний та кмітливий.
- Не слід вставляти в презентацію слайди з поясненням спеціальних термінів для захисту курсового проекту перед колективом викладачів, доцентів і професорів. А ось для виступу перед новачками в питанні, яке розглядається, такі слайди можуть бути корисні.
- Визначити обсяг презентації. Єдиної експертної думки з приводу кількості слайдів, яка відображається в хвилину, не існує. Наприклад, для десятихвилинного виступу можна зробити презентацію з 10-15 слайдів – включаючи титульний слайд і «Дякую за увагу!».

- Інформація на слайді викладається тезово. Слайди повинні бути зручними для читання з точки зору поєднання фону та букв (цифр) тексту; рекомендується представляти інформацію шрифтом не менше 30 кеглів. Слід ретельно продумати оформлення презентації, щоб інформація легко читалася, а дизайн відповідав темі дослідження.

- У разі, якщо слайди роботи покликані бути не тільки фоном для промови, а ще й джерелом важливої інформації, можна скористатися правилом 10-20-30. Це означає, що 10 слайдів повинні бути продемонстровані за 20 хвилин виступу, причому мінімальний розмір шрифту дорівнює 30 кеглів. Така швидкість перемикання наочного матеріалу можлива, якщо графіки або схеми, які будуть демонструватися, мають критичне значення для розуміння матеріалу.

- Традиційно під час захисту курсового проекту на слайді представляється мета, завдання, об'єкт і предмет дослідження, прізвища вчених, на наукові праці яких доповідач спирався в своєму дослідженні, а також приклади, що необхідні для ілюстрації викладеного матеріалу. Зміст інших слайдів – на розсуд доповідача.

- Доповідачеві не слід зачитувати весь текст слайда. Він/вона мають тільки привернути увагу аудиторії до слайду, кажучи, наприклад, *«Об'єкт і предмет нашого дослідження представлені на наступному слайді»* або зачитуючи найбільш важливу інформацію.

5.3. Порядок здачі на кафедру та повернення кафедрою курсового проекту

Виконаний (підписаний керівником і виконавцем) і допущений до захисту науковим керівником курсовий проект (наявність позитивної рецензії наукового керівника) повинен бути зданий здобувачем на кафедру за **тиждень** до терміну захисту. Протягом попередніх захисту днів робота проглядається викладачами-членами комісії, а також завідувачем кафедри, який допускає/не допускає роботу до публічного захисту.

У роботу слід вкласти диск *CD-RW* з електронною версією пояснювальної записки та всіх матеріалів курсового проекту в форматі *Word* і *PDF*.

Отже, скріплений курсовий проект, який здається на кафедру повинен мати:

1. Титульний лист
2. Зміст
3. Перелік умовних позначень (за необхідністю)
4. Вступ
5. Основна частина
6. Висновки
7. Список використаних джерел
8. Додатки
9. Заява на отримання теми курсового проекту
10. Завдання на виконання курсового проекту
11. Рецензія наукового керівника на курсовий проект
12. Електронний варіант курсової роботи на *CD-RW* диску.

Безпосередньо в день захисту **кафедрою** надаються :

- скріплений курсовий проект, з усіма додатковими документами (заява, завдання, рецензія);
- ілюстративний матеріал до курсового проекту (якщо його передбачено специфікою напряму підготовки та було здано);
- матеріали, що характеризують творчу та практичну цінність виконаної роботи (якщо вони є).

5.4. Процедура захисту курсового проекту

Захист курсового проекту відбувається перед екзаменаційною комісією зі складу досвідчених працівників професорсько-викладацького складу кафедри технологічної і професійної освіти у складі 3-х осіб. Список викладачів-членів екзаменаційної комісії затверджується на засіданні кафедри. Захист курсових проектів є публічним.

Процедура захисту курсового проекту містить кілька етапів:

- доповідь здобувача (8-10 хвилин);
- оголошення рецензії наукового керівника;
- відповідь здобувача на питання членів комісії та присутніх;
- заключне слово здобувача (не більш 3 хвилин), де він відповідає на зауваження та пояснює ті питання, які на його думку залишились незрозумілими.

За результатами захисту робіт комісія на своєму закритому засіданні ухвалює рішення щодо оцінки кожного курсового проекту індивідуально.

Рішення комісії оголошується прилюдно в день захисту курсових проектів. Воно може бути оскарженим у разі заяви здобувача на апеляцію безпосередньо після оголошення оцінки. Оцінка, визначена комісією, відображається у відомості та залікових книжках.

Повторний захист курсового з метою підвищення оцінки не дозволяється !!!

5.5. Оцінювання курсового проекту

Оцінка якості курсового проекту здійснюється за низкою показників, поміж яких основними є такі, як:

- актуальність й обґрунтування вибору теми;
- повнота та чіткість висвітлення вступу: мета, завдання, предмет, об'єкт дослідження;
- розкриття основних теоретичних (аналітичних) положень;
- представлення результатів практичної частини роботи;
- точність і повнота висновків;
- якість публічного виступу: точний, послідовний, повний, науково-обґрунтований виклад основних положень роботи з дотриманням регламенту;
- відповіді на питання членів комісії: аргументовані, логічні, переконливі, наукові;
- повнота охоплення наукової літератури;
- якість оформлення курсового проекту та демонстраційних матеріалів;

- самостійність й ініціатива в підході до дослідження;
- зауваження та рекомендації наукового керівника курсовим проектом.

Розподіл балів, які отримують здобувачі за виконання курсового проекту

Критерії оцінювання оформлення роботи	
Дотримання обсягу роботи	5 балів
Правильне структурування роботи	5 балів
Список використаних джерел	5 балів
Всього балів:	15 балів
Критерії оцінювання змісту роботи	
Актуальність теми роботи	5 балів
Обґрунтованість отриманих результатів	5 балів
Загальний зміст роботи (повнота огляду стану розробленості проблеми; наявність усіх необхідних визначень; логічність і послідовність викладу матеріалу; аргументованість висновків й їх відповідність завданням роботи)	20 балів
Узгодженість мети, завдань роботи та висновків; аргументований зв'язок між теоретичною (аналітичною) та практичною частинами роботи	5 балів
Самостійність й ініціативність під час виконання роботи	10 балів
Ілюстративний матеріал	10 балів
Виготовлений макет	10 балів
Всього балів:	65 балів
Захист курсової роботи (презентація)	
Логічність та послідовність викладення матеріалу	8 балів
Мова, стиль, загальна культура ведення наукової дискусії та поведінки	6 балів
Наявність й якість візуальної презентації, використання мультимедіа, експозиції тощо	6 балів
Всього балів:	20 балів
Загальна сума балів:	100 балів

Критерії оцінювання з урахуванням специфіки напряму підготовки та національною шкалою ECTS розробляються та затверджуються профільною кафедрою.

Орієнтовні критерії оцінювання

Оцінка складається з наступних чинників:

1. Середньої оцінки роботи здобувача за кожним етапом проектування, на кожному з яких враховується ступінь розуміння поставленої проблеми та переконливість графічних засобів для її розкриття, а також методичність ведення теоретичного дослідження в пояснювальній записці.

2. Оцінки загального рівня розробки:

- адекватність художньо-образного рішення об'єкта проектування поставленої проектної проблеми та використання композиційних засобів формоутворення;

- відповідність об'єкта проектування функціональним процесам й ергономічним вимогам;

- відповідність проектної пропозиції конструктивним вимогам;

- ступінь новизни.

3. Оцінка за якість виконання курсового проекту:

- культура графічної подачі та рівень професійної виконавської майстерності;

- повнота теоретичної та практичної частин проекту в пояснювальній записці та дотримання вимог щодо їх оформлення;

- якість виконання макета (якщо він передбачений проектним завданням).

Оцінка **«відмінно»** ставиться в тому випадку, якщо:

- здобувач демонструє високий рівень освоєння матеріалу, відповідно до вимог державного освітнього стандарту;

- робота повністю відповідає цілям і завданням на курсове проектування, існує методичність виконання проектних етапів;

- в експозиційній частині – висока культура графічної подачі, розкриття проектної проблеми в теоретичній (аналітичній) частині й обґрунтованість практичної частини пояснювальної записки;

- тема роботи розкрита повністю, здобувач уміє аналізувати матеріал і формулювати висновки;

- робота виконана й оформлена охайно, відповідно до встановлених вимог;

- матеріал роботи викладено грамотно та логічно.

Оцінка **«добре»** ставиться в тому випадку, якщо:

- робота в основному задовольняє висунутим вимогам;

- існує послідовність і системність дій, перебіг виконання завдань не порушений;

- проектна пропозиція відповідає цілям і завданням на проектування;
- існують незначні зауваження за рівнем професійно виконавської майстерності в графічній частині й щодо оформлення пояснювальної записки.

Оцінка «**задовільно**» ставиться в тому випадку, якщо:

- здобувач демонструє гідний рівень засвоєння матеріалу;
- тема роботи розкрита недостатньо повно;
- за умови методичної послідовності виконання завдання на проектування, недостатнє обґрунтовано художньо-образне вирішення та використання композиційних засобів формоутворення;
- непереконливе володіння графічними засобами в розкритті проектного задуму;
- є істотні порушення в оформленні роботи;
- недостатньо повно представлені висновки.

Оцінка «**незадовільно**» ставиться в тому випадку, якщо:

- відсутня повнота обсягу та змісту роботи;
- немає аналізу з найбільш важливих питань роботи;
- допущені грубі порушення в послідовності виконання й оформленні роботи;
- матеріал викладено нелогічно, безсистемно;
- відсутність академічної послідовності ведення проектної розробки, робота виконана не у відповідності з завданням на проектування;
- допущені стилістичні й орфографічні помилки в тексті.

Критерії оцінювання курсового проекту за 100-бальною шкалою

за національною шкалою ECTS

Шкала ECTS	Бали	Орієнтовані критерії
A	90-100	Робота відповідає всім вимогам, має інноваційний характер, новизну та практичне значення. Захист засвідчив високу обізнаність здобувача в предметі. Також, виконана робота продемонструвала, що здобувач володіє глибокими знаннями, вміннями, навичками та компетентностями з дисципліни.

B	82-89	Робота відповідає всім вимогам, має практичне значення. Захист проявив високу обізнаність здобувача в предметі. Також, виконана робота продемонструвала, що здобувач володіє на достатньо високому рівні знаннями, вміннями, навичками та компетентностями з дисципліни.
C	74-81	Робота відповідає всім вимогам, але немає суттєвої новизни та практичного значення. Захист загалом засвідчив обізнаність здобувача в предметі. Також, виконана робота продемонструвала, що здобувач володіє на середньому рівні знаннями, вміннями, навичками та компетентностями з дисципліни.
D	64-73	Робота загалом відповідає вимогам, але немає новизни та практичного значення. Робота має деякі зауваження. Захист засвідчив не повну обізнаність здобувача в предметі. Також, виконана робота проявила, що здобувач не достатньо володіє знаннями, вміннями, навичками та компетентностями з дисципліни.
E	60-63	Робота загалом відповідає вимогам, але немає новизни та практичного значення. Робота має суттєві зауваження. Захист засвідчив суттєві недоліки та не повну обізнаність здобувача в предметі. Також, виконана робота продемонструвала, що здобувач на низькому рівні володіє знаннями, вміннями, навичками та компетентностями з дисципліни.
F	35-59	Робота не відповідає вимогам, має багато суттєвих зауважень. Захист засвідчив відсутність необхідної підготовки здобувача, його не обізнаність у предметі. Також, виконана робота проявила, що здобувач не володіє знаннями, вміннями, навичками та компетентностями з дисципліни. Необхідно доопрацювати роботу, повторний захист можливий.
FX	0-34	Робота не відповідає вимогам, захист засвідчив відсутність необхідної підготовки здобувача та повну необізнаність його в предметі. Тому, повторний захист неможливий, здобувач повинен отримати нову тему курсового проекту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андреева В. В., Шамшина Л. М. Методические указания по выполнению курсового проекта по дисциплине «Дизайн-проектирование» для направления подготовки: 072500.68 «Дизайн». Москва : Институт бизнеса и дизайна, 2014. URL : <http://metodichka.x-pdf.ru/15raznoe/55400-1-metodicheskie-ukazaniya-vipolneniyu-kursovogo-proekta-discipline-dizayn-proektirovanie-dlya-napravleniya-podgotovki-0725.php> (дата звернення : 22.05.2019)

2. Антипова Е. В. Методические рекомендации по выполнению курсовой работы для студентов по ПМ.01 «Разработка художественно-конструкторских (дизайнерских) проектов промышленной продукции, предметно-пространственных комплексов» МДК 01.01 «Дизайн-проектирование (композиция, макетирование, современные концепции в искусстве)» специальность : 54.02.01 Дизайн (по отраслям). Череповец : Череповецкий строительный колледж имени А. А. Лепехина, 2017 г. URL : <https://compedu.ru/publication/metodicheskie-rekomendatsii-dlia-studentov-po-oformleniiu-kursovoi-raboty-po-dis.html> (дата звернення: 07.07.2019).

3. Брекалов В. Г. , Терехова Н. Ю. , Михеева М. М. Методическое указание по выполнению курсовой работы по дисциплине «Проектирование и моделирование промышленных изделий (Дизайн-проектирование)» М. : МГТУ им. Н. Э. Баумана, 2013 г. 10 с. URL :https://docviewer.yandex.ua/view/225747294/?page=3&*=B3cAXEUh%2BMDqWdmuEnC1ABFzHUB7InVybcI6Imh0dHA6Ly9kZXNpZ24uYm1zdHUucnUvcnUvbWV0b2RpY2hraS9NYWdp3RyYXR1cmEvZGlzcHJv (дата звернення : 18.07.2019)

4. Василькова Н. А. Методические указания по выполнению курсовой работы (3 курс, V-VI семестры ОДО и 3 курс V-VI семестр ОЗО) по дисциплине «Методика профессионального обучения». Направление: 051000 Профессиональное обучение. Профиль – Информатика и вычислительная техника. Челябинск : Изд-во «Челябинский государственный педагогический университет», 2014. URL : <http://elib.cspu.ru/xmlui/handle/123456789/600?show=full> (дата звернення : 01.07.2019)

5. Зими́на О. А., Лопай Т. А., Романова Е. Н. Методические рекомендации по выполнению курсового проекта специальность 070601.65 Дизайн костюма. Краснодар : ФГБОУ ВПО «КубГУ», 2012. URL : <https://historich.ru/proektirovanie-kostyuma/index.html> (дата звернення : 11.08.2019)

6. Зуев В. Н., Хохол Е. Г. Методические указания о подготовке, оформлении, и представлению к защите курсовых работ (проектов). Барановичи : РИО БарГУ, 2008. 29 [3] с. – 400 экз. URL : <https://studfiles.net/preview/5708235/> (дата звернення : 07.07.2019)

7. Корнієнко О. М. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Економіка туризм» для студентів спеціальності 6.140103 «Туризм» усіх форм навчання. Запоріжжя : ЗНТУ, 2014. 31 с.

8. Малинская А. Н., Соколова Л. Н. Методические указания к выполнению курсовой работы по дисциплине «Композиция костюма» для студентов специальности 280900 дневной и заочной формы обучения. Иваново: Изд-во «Ивановская государственная текстильная академия», 2000. 20 с. URL : https://www.studmed.ru/sokolova-ln-malinskaya-an-metodicheskie-ukazaniya-po-vypolneniyu-kurovoy-raboty-po-discipline-kompoziciya-kostyuma_40c989b2b95.html (дата звернення : 12.04.2019).

9. Матвєєва Т. С. Курсова, кваліфікаційна робота : етапи виконання, структура, правила оформлення, норми бібліографічного опису : навч.-метод. посібник для студентів філологічного факультету. 2-ге вид., доопрац., випр. й доп. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 64 с.

10. Михеева М. М. Введение в дизайн-проектирование: методические указания по курсу «Введение в профессию». Москва : МГТУ им. Н. Э. Баумана, 2013. 49 с. URL : <http://netess.ru/3metodichki/1113702-1-moskovskiy-gosudarstvenniy-tehnicheskij-universitet-imeni-baumana-metodicheskie-ukazaniya-miheeva-vvedenie-professiyu-promi.php> (дата звернення : 10.10.2018).

11. Мухачёва Е. В. Методические рекомендации по выполнению курсовых работ по основам общей и профессиональной педагогики и методике профессионального обучения для специальности 050501 «Профессиональное обучение». Ижевск: Изд-во «Удмуртский университет», 2012 г. 30 с. URL :

<http://elibrary.udsu.ru/xmlui/bitstream/handle/123456789/10405/201367.pdf?sequence=1> (дата звернения: 07.07.2019)

12. Поморцева Н. П. Руководство по написанию курсовой и выпускной квалификационной работы. Направление обучения: 45.03.02 Лингвистика. Профиль подготовки: английский и второй иностранный язык. Казань : К(П)ФУ, 2015. 56 с. URL :https://docviewer.yandex.ua/view/225747294/?*=WmG58ha%2FYVkJt5dsNcY5OerOWPp7InVybcI6Imh0dHBzOi8va3BmdS5ydS9zdGFmZl9maWxlcy9GMjEwNzc5NjY2OC9ydWtvdm9kc3R2b19wb19uYXBpc2FuaWp1X2t1cnNvdnloX2lfV (дата звернения : 07.07.2019)

13. Рычкова Е. В. Методические рекомендации по выполнению курсовой работы по профессиональному модулю ПМ 01. Разработка художественно-конструкторских (дизайнерских) проектов промышленной продукции, предметно-пространственных комплексов для специальности 54.02.01 Дизайн (по отраслям). Екатеринбург : Уральский колледж бизнеса, управления и технологии красоты, 2015г. URL : http://www.eppc.ru/files/Metodicheskie_rekomendacii_po_vypolneniyu_KP_po_Dizainu.pdf (дата звернения : 07.07.2019)

14. Уколова А. М. Методические рекомендации для студентов дневного и заочного отделений специальности «Профессиональное обучение (дизайн интерьера)» по дисциплине «Методика профессионального обучения». URL : https://docviewer.yandex.ua/view/225747294/?*=kzyGsz9Qar18xAndvu8EDECTHr57InVybcI6Imh0dHA6Ly9kc3BhY2Uua2dzdS5ydS94bWx1aS9iaXRzdHJlYW0vaGFuZGxlLzEyMzQ1Njc4OS8yNTcyLzA1XyUyMCUyMCUyMCUyMCUyMCU (дата звернения : 11.08.2019)

ДОДАТКИ

ОРІЄНТОВАНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ ПРОЕКТІВ З ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОЕКТУВАННЯ ТА МОДЕЛЮВАННЯ»

для здобувачів вищої освіти 4 року навчання

за першим (бакалаврським) рівнем

зі спеціальності 015 Професійна освіта (Дизайн)

(денної та заочної форм навчання)

Додаткова спеціалізація «Дизайн одягу»

Тема 1: Проектування перспективної колекції одягу за допомогою використання різних методів проектування. Розробка ескізів колекції на основі простого крою, із використанням різних нетрадиційних матеріалів.

Тема 2: Проектування театральних костюмів, розробка оформлення вистави. Пошук стильового рішення оформлення вистави. Виконання планшетного ряду з теми «театральний костюм».

Тема 3: Проектування повсякденного дитячого одягу. Пошук стилізації образу дітей. Вибір джерела, створення ескізів у різних стильових рішеннях.

Тема 4: Проектування чоловічої колекції для промислового виробництва, із використанням різних стильових рішень. Вибір джерела, створення ескізів у різних стильових рішеннях.

Тема 5: Проектування жіночої колекції для промислового виробництва, із використанням різних стильових рішень. Вибір джерела, створення ескізів у різних стильових рішеннях.

Тема 6: Проектування урочистого і видовищного одягу. Розробка ескізів авторської колекції видовищного одягу та головних уборів, що відрізняються гостротою образною структурою й оригінальністю графічної подачі.

Тема 7: Проектування весільних ансамблів. Розробка ескізів жіночих і чоловічих ансамблів для весільного торжества, з урахуванням вибору місця проведення заходу.

Тема 8: Девіз «Школа - гімназія - ліцей - коледж - інститут». Розробка форменого одягу (комплектів, ансамблів) для традиційних і нових видів навчальних закладів, з урахуванням вимоги дрібносерійного або масового виробництва.

Тема 9: Девіз «Дрес-код». Розробка форменого одягу (комплектів, ансамблів) як складової частини корпоративного іміджу підприємства, з урахуванням вимог індивідуального пошиття або дрібносерійного виробництва.

Тема 10: Девіз «Спортсвеар». Розробка авторської колекції моделей як сформованого напрямку прет-а-порте, що збагачується від сезону до сезону ідеями зі світу спорту, рисами мікро стилів «сафарі», «мілітарі»; елементами уніформи та робочого одягу.

Тема 11: Девіз «Від кутюр». Розробка авторської колекції моделей в традиціях «високого шиття» із застосуванням модельного методу конструювання і моделювання одягу, вільних експериментів з матеріалами, формами і стилями; з великою часткою ручної праці.

Тема 12: Девіз «Прет-а-порте». Розробка авторської колекції моделей одягу класу «люкс» високої якості або класичної різних стилів, з урахуванням сучасних тенденцій моди, з використанням елементів ручної праці.

Тема 13: Девіз «Авангард - лабораторія нових ідей». Розробка авторської колекції моделей одягу, що відрізняється новаторською концепцією, в якій використовуються нові тканини, експериментальні прийоми технології та нестандартні принципи формоутворення.

Тема 14: Девіз «Чоловічий одяг». Розробка авторської колекції чоловічого одягу від кутюр або прет-а-порте з урахуванням специфіки виготовлення, напряма моди.

Тема 15: Девіз «Молодіжна лінія». Розробка авторської колекції молодіжного одягу прет-а-порте з урахуванням психологічних особливостей самої активної групи споживачів модних новацій, напрямку моди, впливу різних стилів, сезонності.

Тема 16: Девіз «Джинсова лінія». Розробка авторської колекції джинсового одягу як сформованого напрямку прет-а-порте в новому читанні з урахуванням напрямку моди та вимог сучасних технологій.

Тема 17: Девіз «Дитячі забави». Розробка авторської колекції моделей для дітей довільної вікової групи з урахуванням дитячої психології, вимог гігієни, з використанням актуальних стилів молодіжних субкультур, відмінних від «дорослої» моди.

Тема 18: Девіз «Традиції і сучасність». Розробка авторської колекції сучасних моделей одягу на основі багатовікових етнокультурних традицій; з використанням традиційних типів формоутворення та художньої творчості; відтворення, стилізація й асиміляція національних образів для пошуку основ нового світогляду.

Додаткова спеціалізація «Комп'ютерна графіка»

Тема 1: Дизайн поліграфічної продукції: розробка фірмового стилю мережі салонів краси.

Тема 2: Дизайн поліграфічної продукції: розробка фірмового стилю мережі магазинів жіночого одягу.

Тема 3: Дизайн поліграфічної продукції: розробка фірмового стилю медичного центру.

Тема 4: Дизайн поліграфічної продукції: розробка друкованої рекламної продукції для мережі салонів краси.

Тема 5: Дизайн поліграфічної продукції: розробка друкованої рекламної продукції для мережі магазинів жіночого одягу.

Тема 6: Дизайн поліграфічної продукції: розробка друкованої рекламної продукції медичного центру.

Тема 7: Дизайн поліграфічної продукції: розробка обкладинки журналу «Моди».

Тема 8: Комп'ютерна графіка в проектуванні та моделюванні колекції молодіжного одягу під девізом «Бути собою».

Тема 9: Комп'ютерна графіка в проектуванні театральних костюмів до вистави «Майстер та Маргарита».

Тема 10: Комп'ютерна графіка в проектуванні театральних костюмів до дитячої вистави «Піноккіо».

Тема 11: Комп'ютерна графіка в розробці колекції одягу «Народні костюми України».

Тема 12: Комп'ютерна графіка в розробці колекції форменого одягу для співробітників готелю/салону краси/медичного центру.

Тема 13: Комп'ютерна графіка в розробці колекції спортивного взуття.

Тема 14: Дизайн інтерфейсу Web-сторінки інтернет-магазину чоловічого / жіночого одягу.

Тема 15. Дизайн інтерфейсу Web-сторінки інтернет-магазину парфумерної продукції.

Тема 16: Дизайн інтерфейсу Web-сторінки навчального закладу

Тема 17: Дизайн інтерфейсу Web-сторінки косметичного салону

Тема 18: Комп'ютерна графіка в проектуванні та моделюванні інтер'єру готелю.

Тема 19: Комп'ютерна графіка в проектуванні та моделюванні інтер'єру ресторану/нічного клубу.

Тема 20: Комп'ютерна графіка в проектуванні та моделюванні інтер'єру салону краси.

Тема 21: Комп'ютерна графіка в проектуванні та моделюванні інтер'єру медичного центру.

**Зразок оформлення заяви на затвердження
теми курсового проекту та наукового керівника**

Завідувачу кафедри
технологічної і професійної освіти
Усову В. В.

Здобувача вищої освіти 4 року навчання
за першим (бакалаврським) рівнем
зі спеціальності
015 Професійна освіта (Дизайн)
додаткової спеціалізації:

денної (заочної) форми навчання
Сідорової Наталії Іванівни

З А Я В А

Прошу Вас закріпити за мною тему курсового проекту: «_____»

»

та призначити науковим керівником кандидата педагогічних наук, викладача
кафедри технологічної і професійної освіти Артемьєву Інну Сергіївну.

_____
(дата)

_____
(підпис здобувача)

Погоджено _____ І. С. Артемьєва
(підпис наук. керівн.)

Погоджено _____ В. В. Усов
(підпис завідувача кафедри)

Зразок оформлення завдання на виконання кваліфікаційного курсового проекту

**Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

Художньо-графічний факультет
Кафедра технологічної і професійної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідуючий кафедрою

_____
(підпис)   (прізвище та ініціали)
« ____ » _____ 20 ____ р.

Завдання на виконання курсового проекту

Здобувачу _____ 4 року навчання _____
(прізвище та ініціали)   (форма навчання)

Спеціальність _____

1. Тема курсового проекту: _____

2. Науковий керівник курсового проекту _____

3. Завдання на виконання курсового проекту _____

4. План роботи та терміни виконання розділів

Назва розділів курсового проекту	Термін виконання
1.	« ____ » _____ 20 ____ р.
2.	« ____ » _____ 20 ____ р.
3.	« ____ » _____ 20 ____ р.
4.	« ____ » _____ 20 ____ р.
5.	« ____ » _____ 20 ____ р.

5. Перелік графічного матеріалу (із зазначенням обов'язкових креслень, ескізів, таблиць тощо)

6. Термін подання попереднього варіанту курсового проекту на перевірку науковому керівнику

« ____ » _____ 20 ____ р.

7. Термін подання курсового проекту на рецензування науковому керівнику

« ____ » _____ 20 ____ р.

8. Термін повного завершення, оформлення та подання на кафедру курсового проекту перед захистом « ____ »
_____ 20 ____ р.

Завдання надав науковий керівник

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

_____
(дата)

Завдання отримав(ла) до виконання

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

_____
(дата)

Зразок оформлення титульного листа

Форма № Н-6.01

**Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**Художньо-графічний факультет
Кафедра технологічної і професійної освіти**

КУРСОВИЙ ПРОЕКТ

з дисципліни «Проектування та моделювання»
на тему:

**КОМП'ЮТЕРНА ГРАФІКА В ПРОЕКТУВАННІ ТА МОДЕЛЮВАННІ
ІНТЕР'ЄРУ САЛОНУ КРАСИ**

Здобувача вищої освіти 4 року навчання
за першим (бакалаврським) рівнем
зі спеціальності 015 Професійна освіта
(Дизайн)
додаткової спеціалізації:
Дизайн одягу (Комп'ютерна графіка)
денної (заочної) форми навчання
Сідорової Наталії Іванівни

Керівник: к. пед. н., викладач кафедри
технологічної і професійної освіти
Артемьєва Інна Сергіївна

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії:

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

м. Одеса – 20____ рік

Зразок оформлення змісту курсового проекту

ЗМІСТ

ВСТУП	00
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ	00
1.1. Аналіз інформації про аналогові рішення	00
1.2. Створення колекції моделей одягу як художньої системи	00
1.3. Основні елементи та засобів композиції моделей колекції	00
РОЗДІЛ 2. ХУДОЖНЬО-КОНСТРУКТОРСЬКИЙ АНАЛІЗ ВИМОГ ДО ПРОЕКТУЄМОГО ВИРОБУ	00
2.1. Обґрунтування методу конструктивного моделювання одягу та виконання викрійки виробу, який проектується	00
2.2. Виготовлення виробу, який проектується за допомогою муляжного методу	00
ВИСНОВКИ	00
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	00
ДОДАТКИ	00

Зразок оформлення вступу курсового проекту

ВСТУП

Актуальність дослідження.

Мета дослідження –

Завдання дослідження :

Об’єкт дослідження –

Предмет дослідження –

Структура роботи. Курсовий проект складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел (24 найменування, із них 2 іноземними мовами), 4 таблиць, 2 рисунків, 9 додатків. Загальний обсяг курсового проекту складає 42 сторінки, основний зміст викладено на 35 сторінках.

ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ

Норми бібліографічного опису

Основним джерелом інформації про книгу є титульна сторінка. Всі дані, які містяться на ній, подаються без змін.

У заголовку бібліографічного запису (заголовок і бібліографічний опис) подають відомості про одного, двох, трьох (чи більше) авторів, при цьому їхні прізвища, ініціали за скісною рисою не повторюють.

Замість знака «крапка й тире» («. – »), який розділяє зони бібліографічного опису, в бібліографічному посиланні застосовують знак «крапка».

Відомості, запозичені не з титульної сторінки документа (інформація про відповідального редактора, перекладача, упорядника, редакційну колегію, автора (авторів) передмови (вступної статті), післямови; про місце видання; про назву видавництва тощо), дозволено не брати в квадратні дужки.

Якщо назв місця видання, видавництва немає, використовуються позначення: Б. м., Б. в. (Без місця, Без видавництва. – Т. М.).

Відомості про цитований документ, опублікований іншою мовою, у бібліографічному посиланні наводять мовою оригіналу.

Не підлягає скороченню основна назва документа.

Відомості, які пояснюють або доповнюють назву, решта складників опису (назви видавництв; назви періодичних видань і видань, що продовжуються; назви установ, під егідою яких здійснено видання; назви навчальних закладів; інформація про авторський колектив тощо) можуть відтворюватися або повністю, або з використанням загальноприйнятих скорочень. Обраний спосіб опису повинен витримуватися послідовно.

В описах довідкових видань (енциклопедії, словники) рекомендовано використовувати загальноприйняті аббревіатури.

Бібліографічне посилання містить такі елементи, як-от:

- заголовок бібліографічного запису (ім'я автора);
- основну назву документа;
- відомості, що належать до назви (пояснюють і доповнюють її);
- відомості про відповідальність (містять інформацію про осіб *і/або* організації, які брали участь у створенні документа);
- відомості про повторність видання (містять інформацію про зміни й особливості цього видання відносно попереднього);
- вихідні дані (містять відомості про місце видання, видавця та рік випуску документа);
- позначення та порядковий номер тому, номера або випуску, якщо є посилання на твір або публікації з багаточастинного (багатотомного чи серіального) документа;
- відомості про обсяг (кількість сторінок) документа (в разі посилання на нього загалом);
- назву документа (журналу, збірника, газети тощо), в якому опубліковано об'єкт посилання (наприклад, статтю);
- відомості про місцезнаходження об'єкта посилання – номер сторінки в документі (у разі посилання на його частину).

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ
БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ В СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
ЗГІДНО З НАЦІОНАЛЬНИМ СТАНДАРТОМ УКРАЇНИ ДСТУ 8302:2015**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Антонович Є. А., Василюшин Я. В., Шпільчак В. А. Креслення : навч. посібник. – Львів: Світ, 2006. – 512 с. 2. Бахтин М. Проблемы поэтики Достоевского. Изд. 3-е. Москва : Худож. лит., 1972. 468, [2] с. <i>Примітка: в квадратних дужках зазначається кількість нумерованих сторінок у виданні.</i> 3. Безхутрий Ю. М. Хвильовий : проблеми інтерпретації : монографія. Харків : Фоліо, 2003. 495 с. 4. Бернадська Н. І. Український роман : теоретичні проблеми і жанрова еволюція. Київ : Академвидав, 2004. 366 с. 5. Головащук С. І. Словник-довідник з правопису. Київ : Наук. думка, 1979. 343 с. 6. Полторак А. В. «Побудова перспективи об'єкта за планом та фасадом» для студентів художньо-графічного факультету : метод. реком. Одеса, 2018. – 40 с.
Два автори	1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с. 7. Рошовська З. М., Черняк Ю. В. Сімейне законодавство України. Київ : Прецедент, 2006. 93 с. (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката).
Три автори	1. Акофф Р. Г., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня/пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. Киев : Баланс Бизнес Букс, 2007. 265 с. 2. Воронцова І. В., Воронцов О. В., Голяд І. С. Креслення : навч. посібник. Київ, 2014. 273 с. 3. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 4. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.
Чотири автори	1. Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва. Київ : НДІ «Укراгропромпродуктивність», 2006. 106 с. (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи). 2. Гвоздєв О. В., Рогач Ю. П., Сердюк М. М., Ялпачик Ф. Ю. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.]. Київ : Вища освіта, 2006. 478, [1] с. (ПТО: Професійно-технічна освіта). 3. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне

	числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с. 4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.
П'ять і більше авторів	1. Власов П. К., Липницький А. В., Луцихина И. М. и др. Психология менеджмента; под ред. Г. С. Никифорова. [3-е изд.]. Харків : Гуманитар. центр, 2007. 510 с. 2. Бондар Т. В., Карпенко О. Г., Дикова-Фаворська Д. М. та ін. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді. Київ : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. 115 с. (Серія «Формування здорового способу життя молоді» : у 14 кн., кн. 13).
Опис книги з загальною назвою	1. Українська новелістика кінця XIX – початку XX ст.: оповідання, новели, фрагментарні форми (ескізи, етюди, нариси, образки, поезії в прозі) / упоряд. і прим. Є. К. Нахліка; вст. ст. І. О. Денисюка; ред. тому Н. Л. Калениченко. Київ : Наук. думка, 1989. 688 с. 2. Український правопис/редакція літ., мови та мистецтвознав.; ред. О. А. Дітель; АН України, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови. 4-те вид., випр. й доп. Київ: Наук. думка, 1993. 240 с. 3. Українська літературна енциклопедія: в 5 т./ред. кол.: Дзеверін І. О. (відп. ред.) та ін.; Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, УРЕ ім. М. П. Бажана. Київ : гол. ред. УРЕ ім. М. П. Бажана, 1988. Т. 1 : А-Г. 536 с. <i>Примітка: назви енциклопедій, словників тощо можна записати скорочено – у вигляді абрєвіатури (стосується тільки загальноприйнятих скорочень).</i> 4. Історія української літератури XIX століття : навч. посіб. для філол. спец-й вищ. навч. закл. : у 3 кн./за ред. М. Т. Яценка. Київ : Либідь, 1997. Кн. 3: 70-90-ті рр. XIX ст. 429, [1] с.
Багатотомний документ	Якщо всі томи опубліковано протягом одного року: Коллінз У. Твори : в 2 т. Київ : Дніпро, 1989. Т. 1 : Жінка в білому: роман/з англ. переклав О. Мокровольський. 583, [3] с. Т. 2: Місячний камінь : роман / з англ. переклали В. Коробко та Л. Суярко. 460, [1] с. Якщо томи публікувалися протягом кількох років Гиппиус З. Н. Сочинения: в 2 т. / вст. ст., подгот. текста и коммент. Т. Г. Юрченко; РАН, Ин-т науч. информ. по обществ. наукам. Москва: Лаком-книга: Габестро, 2001–2003. (Золотая проза серебряного века). Т. 1: Романы. 2001. 367 с. Т. 2: Романы. 2003. 415 с. Окремий том Франко І. Твори: в 3 т. / ред. кол.: І. О. Дзеверін (гол.) та ін. Київ: Наук. думка, 1991–1992. (Бібліотека української літератури). Т. 1 : Поезії. Поєми/упоряд. і прим. М. С. Грицюти; вст. ст. Д. В. Павличка; ред. тому І. О. Дзеверін. 1991. 665, [1] с. Або: Франко І. Твори: в 3 т. / упоряд. і прим. М. С. Грицюти; вст. ст. Д. В. Павличка; ред. тому І. О. Дзеверін. Київ : Наук. думка, 1991. Т. 1 : Поезії. Поєми. 665, [1] с. Розділ, глава, художній твір із книги 1. Вєрвєс Г. Д. Проза Івана Франка // Історія української літератури : у 8 т. / відп. ред. О. Є. Засенко; авт. кн.: І. І. Басс, М. Ф. Бернштейн, Г. Д. Вєрвєс та ін. Київ : Наук. думка, 1969. Т. 4. Кн. 1: Література 70-х—90-х років XIX ст. С. 383—424. 2. Веселовский А. Н. История или теория романа // Избранные статьи / под общ. ред. М. П. Алексеева, В. А. Десницкого, В. М. Жирмунского, А. А. Смирнова; вст. ст. В. М. Жирмунского; коммент. М. П. Алексеева. Ленинград: Худож. лит., 1939. С. 3–27.

	3. Кримський А. Ю. Андрій Лаговський // Твори: в 5 т. / ред. кол. : І. К. Білодід (та ін.); упорядкув. і прим. Н. О. Вишневіської та М. Л. Гончарука; ред. О. Є. Засенко. Київ: Наук. думка, 1972. Т. 2 : Художня проза. Літературознавство і критика. С. 7–307.
Рецензія	1. Безхутрий Ю. М. Підмурівок знань про літературу // Вісн. ХНУ ім. В. Н. Каразіна. 2007. № 659. Сер. : Філологія. Вип. 64. С. 267–271. Рец. на кн. : Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: підруч. для студ. гуманіт. спец-й вищ. навч. закл. 2-е вид., випр. й доп./А. Ткаченко. Київ : ВПЦ «Київ. ун-т», 2003. 448 с. 2. [Review]/Andre Wilson//Solanus. 2000. Vol. 15. P. 157–158. Rev. op.: Independent Ukraine: a bibliographical guide to English-language publications, 1989–1999/Bohdan. S. Winav. Englewood: Ukr. Acad. Press, 2000. 522 p.
Листування	Куліш П. О. Листи до М. Д. Білозерського / упоряд., вст. ст. і комент. О. Федорука; відп. ред. Є. Нахлік; рец. В. Івашків. Львів; Нью-Йорк : Вид-во М. П. Коць, 1997. 219 с. (Серія «Літературні пам'ятки»; вип. 3).
Окремий лист	Куліш П. О. Лист до М. Д. Білозерського від 14 вересня 1842 р., м. Київ // Листи до М. Д. Білозерського. Львів; Нью-Йорк, 1997. С. 11–12.
Дисертації	Куриленко І. А. Екзистенціалістська модель українського інтелектуального роману 20-х років XX століття: дис. ... канд. філол. наук: 10.01.01. Харків, 2007. 202 с.
Автореферати дисертацій	Куриленко І. А. Екзистенціалістська модель українського інтелектуального роману 20-х років XX століття: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.01.01 «Українська література». Харків, 2007. 19 с.
Репринтне видання	Уваров А. С. Християнська символика. Символика древньхристиянського періода / гл. ред. протоіерей В. Вороб'єв. Москва: Правосл. Свято-Тихоновський богосл. ін-т, 2001. Репр. воспроизвед. изд. 1908 г.
Авторські свідоцтва	А. с. 1007970 СССР, МКИ ³ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). – № 3360585/25–08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.
Словники	1. Словник іншомовних слів : 23 000 слів та термінологічних словосполучень / Л. О. Пустовіт, О. І. Скопенко, Г. М. Сюта, Т. В. Цимбалюк; за ред. проф. Л. О. Пустовіт; рец. Т. К. Черторизька. Київ : Довіра; УНВЦ «Рідна мова», 2000. 1018 с. (Бібліотека державного службовця. Державна мова і діловодство). 2. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. Київ : Європ. ун-т, 2007. 57 с. 3. Українсько-німецький тематичний словник [уклад. Н. Яцко та ін.]. Київ : Карпенко, 2007. 219 с. 4. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. 2-ге вид., оновл. Київ : К.І.С., 2006. 138 с.
Патенти	1. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / Чугаева В.И.; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи. – № 2000131736/09; заявл. 18.12.00; опубл. 20.08.02, Бюл. № 23 (II ч.). 2. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 3. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.

Стаття	Стаття зі збірника 1. Білецький О. І. Гоголь і українська література // Гоголь і українська література XIX ст. : зб. ст. / ред. М. Равлюк. Київ : Держвидав худож. літ., 1954. С. 3–19. 2. Чорний Д. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації // По лівий бік Дніпра : проблеми модернізації міст України: кінець XIX–початок XX ст. Харків, 2007. Розд. 3. С. 137–202. Стаття з серіального (періодичного) видання 1. Білецький О. Про прозу взагалі та про нашу прозу 1925 року // Черв. шлях. 1926. № 3. С. 133–164. 2. Бурбело В. Б. Сучасні концепції дискурсу та лінгвопрагматичні засади дискурсології // Вісн. КНУ ім. Т. Шевченка. 2002. Вип. 32–33: Іноземна філологія. С. 77–84. Художній твір, уміщений у серіальному (періодичному) виданні Стецик І. Мазепа, гетьман України: роман/з фр. переклав Г. Филипчук // Всесвіт. 1992. № 1–2. С. 3–83. Стаття з довідкових джерел 1. Абетковий вірш // Літературознавчий словник-довідник / ред. кол. : Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів, В. І. Теремко. Київ : ВЦ «Академія», 1997. С. 7. (Nota bene). 2. Березовський І. П. Аарне // УЛЕ : в 5 т. / ред. кол. : І. О. Дзеверін (відп. ред.) та ін.; Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, Гол. ред. УРЕ ім. М. П. Бажана. Київ: Гол. ред. УРЕ ім. М. П. Бажана, 1988. Т. 1: А–Г. С. 7. Стаття зі збірника матеріалів конференції 1. Безхутрий Ю. М. Проблема систематизації «типів творчості» у літературознавстві // Тенденції розвитку української літератури та літературної критики нових часів : міжвуз. наук.-теорет. конф., 15-16 травня 1996 р. : тези доп. Харків : Б. в., 1996. С. 3–4. 2. Хархун В. П. Володимир Винниченко і Станіслав Пшибишевський : «нове» мистецтво // Українська філологія : школи, постаті, проблеми : міжнар. конф., присвяч. 150-річчю від дня заснув. каф. укр. словесн. у Львів. ун-ті, 23–25 жовт. 1998 р. : зб. наук. пр. Львів: Світ, 1991. Ч. 1. С. 402–408.
Матеріали конференцій, з'їздів	1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матер. Всеукр. конф. молодих учених-аграрників (Харків, 11-13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. 167 с. 2. Ризикологія в економіці та підприємництві: зб. наук. пр. за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / МОН України, Держ. податк. адмін. України. Київ : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. 452 с. 3. Тенденції розвитку української літератури та літературної критики нових часів: тези доп. та повідомл. міжвуз. наук.-теорет. конф., 15-16 травня 1996 р. / МОН України, Харк. держ. ун-т, Харк. від-ня міжнар. Фонду «Відродження». Харків : Б. в., 1996. 111 с. 4. Свобода в українській літературі: від свободи творчості до свободи сприйняття: матеріали Міжнар. наук. конф. (Харків, 12-13 жовт. 2017 р.) / МОН України, Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, філол. фак., каф. іст. укр. літ., Харк. літ. музей. Харків : Б. в., 2017. 225 с.

Архівні документи	I. Для позначення пошукових даних архівного документа використовують такі скорочення слів: Ф. (Фонд), Оп. (Опис), К. (Картон), Спр. (Справа), Од. зб. (Одиниця зберігання), Арк. (Аркуш). Між елементами пошукових даних ставлять знак «крапка». Бібліографічне посилання на архівний документ містить такі елементи: – заголовок бібліографічного запису (ім'я автора); – основну назву документа; – відомості, що належать до назви (пояснюють і доповнюють її); – відомості про відповідальність (містять інформацію про осіб і/або організації, які брали участь у створенні документа); – пошукові дані архівного документа (назва архіву, номер архівного фонду, номер опису, номер справи одиниці зберігання) за списком, місцезнаходження об'єкта посилання (кількість аркушів загалом чи аркуш, на якому подано об'єкт посилання). Назву архіву подають у вигляді аббревіатури чи скорочення, прийнятого в архівній галузі: ЦДІАК України – Центральний державний історичний архів України, м. Київ; ДАСБ України – Державний архів Служби безпеки України; ЦДНТА України – Центральний державний науково-технічний архів України; Держархів м. Києва. Наприклад: 1. Діяльність історичної секції при ВУАН та зв'язаних з нею історичних установ Академії в 1929–1930 рр. // Інститут рукописів Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського. Ф. Х. (Всеукраїнська Академія Наук). Спр. 1686. 30 арк. 2. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Леніна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р./ЦДАТО України. Ф. 1. Оп. 32. Пр. 2612. Арк. 63, 64, 64 зв., 71. (Примітка: тут зв. означає, що текст архівного документа розміщено на зворотному боці аркуша). II. Якщо справа (одиниця зберігання) чи певний архівний документ, який зберігають у цій справі, не має назви, її формулює дослідник. У цьому випадку назву справи подають у квадратних дужках до або після пошукових даних про документ. Наприклад: [Праці П. К. Грімстед] // ЦДАВО України. Ф. 14. Оп. 7. Спр. 19. 284 арк. Або: ЦДАВО України. Ф. 14. Оп. 7. Спр. 19. 284 арк. [Праці П. К. Грімстед].
Законодавчі та нормативні документи	1. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543. 2. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. Офіц. вид., Київ : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України, 2007. VI, 74 с. (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція). 3. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16. 4. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 5. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. Офіц. вид., Київ : Парлам. вид-во, 2006. 207 с. (Бібліотека офіційних видань).

	6. Медична статистика статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько, Київ : МНІАЦ мед. Статистики : Медінформ, 2006. 459 с. (Нормативні директивні правові документи). 7. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536. 8. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 9. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141. 10. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 11. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.
Стандарти	1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. [Чинний від 2006-01-01]. Київ : Держспоживстандарт України 2006. IV, 231 с. (Національний стандарт України). 2. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004. ДСТУ ISO 6107-9:2004. [Чинний від 2005-04-01]. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. (Національні стандарти України). 3. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. [Чинний від 2007-01-01]. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. IV, 18 с. (Національний стандарт України).
Каталоги	1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. Львов : НТЦ «Леонорм-стандарт», 2006 (Серия «Нормативная база предприятия»). Т. 5. 2007. 264 с. 2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. Львів : Новий час, 2003. 160 с. 3. Університетська книга : осінь, 2003 : [каталог]. [Суми : Унів. кн., 2003]. 11 с. 4. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И. П., Ткачук Л. П. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	1. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. 2006. № 6. С. 14–17. 2. Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов – основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман, В. С. Быков, А. Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. 2007. № 1. С. 39–61. 3. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. 2007. Т. 2, № 2. С. 13–20. 4. Зеров М. Поетична діяльність Куліша // Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка : (нарис з новітнього укр., письменства) : статті / Микола Зеров. Дрогобич, 2007. С. 245–291. 5. Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В. В. Третьяк, С. А. Стадник, Н. В. Калайтан // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности : междунар. науч.-техн. конф., 3-5 окт. 2007 г. : тезисы докл. Харків, 2007. С. 33.

	6. Чорний Д. Міське самоврядування : тягарі проблем, принади цивілізації / Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра : проблеми модернізації міст України : кінець XIX–початок XX ст. / Д. М. Чорний. Харків, 2007. Розд. 3. С. 137–202.
Бібліографічне посилання на електронні ресурси	Електронний ресурс Залежно від режиму доступу електронні ресурси поділяють на електронні ресурси локальні та віддаленого доступу. У бібліографічному посиланні на електронний ресурс локального доступу після вихідних даних подають відомості про кількість фізичних одиниць (арабськими цифрами) та вид носія інформації (наприклад, електронний оптичний диск). У дужках можна подавати відомості про вид оптичного диска (CD-R, CD-RW, DVD-R тощо). Наприклад: Кожухівський А. Д. Імітаційне моделювання систем масового обслуговування [Електронний ресурс] : практикум / Черкас. держ. технол. ун-т. Електрон. текст. дані. Черкаси, 2009. 1 електр. опт. диск (CD-R). Електронна адреса Для позначення електронної адреси електронного ресурсу віддаленого доступу в примітці дозволено замість слів «Режим доступу» (чи «Доступ») або їхнього еквівалента іншою мовою (наприклад, «Available from») застосовувати аббревіатури URI (Uniform Resource Identifier – Уніфікований ідентифікатор ресурсу) або URL (Uniform Resource Locator – Уніфікований покажчик ресурсу). Якщо електронний ресурс має унікальний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier – Ідентифікатор цифрового об’єкта) або інший постійний ідентифікатор, замість електронної адреси цього ресурсу рекомендовано зазначати його ідентифікатор. Інформацію про протокол доступу до електронного ресурсу (http, ftp тощо) та його електронну адресу наводять у форматі URI або URL. Довгу електронну адресу можна переносити на наступний рядок. У цьому разі останнім у першому рядку має бути знак скісна риска (/). Після електронної адреси подають відомості про дату звернення до електронного ресурсу віддаленого доступу: число, місяць, рік (у круглих дужках) після слів дата звернення. Наприклад: 1. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к / 96-ВР // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80 (дата звернення: 08.02.2012). 2. Біланюк О. П. Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародного туризму в українсько-польських відносинах // Економіка. Управління. Інновація : електрон. наук. фахове вид. 2012. № 2. URL: http://acohive.ubuv.gov.ua/journals/eni/2012_2/pdf/12borupv.pdf (дата звернення: 17.06.2013). 3. Дозволено подавати відомості про інше місцезнаходження чи форму електронного ресурсу, використовуючи слова Також доступний (наприклад, Також доступний у PDF:...) чи еквівалентні фрази (наприклад, Відомості доступні також в інтернеті...).

Зразок оформлення рецензії на курсовий проект

**Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

Художньо-графічний факультет

Кафедра технологічної та професійної освіти

РЕЦЕНЗІЯ

на курсовий проект з дисципліни «Проектування та моделювання»

Здобувача _____ 4 року навчання _____
(форма навчання)

спеціальність _____

Рецензент _____
(науковий ступінь, посада, прізвище та ініціали)

Дата отримання роботи для рецензування « ____ » _____ 20 ____ р.

Дата повернення роботи після рецензування « ____ » _____ 20 ____ р.

Текст рецензії

I. Встановлені строки здачі роботи (за завданням) _____

II. Оформлення курсового проекту відповідно до вимог методичних рекомендацій _____

III. Зміст курсового проекту:

1. Вступ _____

2. Теоретична (аналітична) частина _____

3. Практична частина _____

4. Висновки _____

5. Список використаних джерел _____

IV. Наявність власної точки зору _____

– вміння користуватися методами збору й обробки інформації, аналітичні здібності _____

– ступінь обґрунтованості висновків і пропозицій _____

– реалістичність отриманих результатів, їх практична значущість _____

Заслуговує оцінку (відмітка щодо допуску) _____

Підпис наукового керівника _____

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ
З ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЕКТУВАННЯ ТА МОДЕЛЮВАННЯ»
для здобувачів вищої освіти 4 року навчання
за першим (бакалаврським) рівнем
зі спеціальності 015 Професійна освіта (Дизайн)

Розробник:

кандидат педагогічних наук, викладач кафедри технологічної та професійної освіти І. С. Артемьєва

